

ՐԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ

ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՁԻԼՏ 3

ԻՍԹԱՆԳՈԼ, ՄԱՅԻՍ 16, 1913.

ՆՊ 20

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՄԻՒՍԱՀԷՊԷ

Սիրայ.— Էյեր Ա. Էֆ., ֆիլան կիւնտէ ֆիլան մահալա տավէթ օլունմասա իտի, ֆիլան իլլէթ-տէն թուրքուլուպ էօլմէյէճէք իտի: Իմտի պու եօլ իլէ անըն ֆախտէլի էօմրիւնիւն վազթըն-տան էվվէլ գաթ օլունմասը, Ալլահըն խուսուսի պիր թէրթիպի նէթիճէսի՝ մի տիր, եօղսա թապիի գախտէլէր ալթընտա գարուրի պիր նէթիճէ իտի տէ պիզ թէսէլլիմիզ իչիւն մի օ-նու մուգատտէրին խտարէսինէ աթֆ էտիյօրըզ:

Ճեւլապ.— Պունա պէնգէր պիլ ճիւմէ մէ-սէլլէրտէ ատէմլէր իքի ճիւմէթտէ տէ հանլը տիւչիւնիյօրլար: Պազըլար գանն էտիյօրլար քի պու ալէմին խտարէսի քէյֆի իլլէյէն պիր Ալլահըն եէտինտէ օլուպ, պու կիւն պիր ա-տէմի խասթա էտէր, հարըն անը էօլտիւրիւր, պու կիւն կէօնլի իսթէր իսէ օնա սէրվէթ վէ-րիր, հարըն ճանըսըզըլա օնուն էլինտէն սէր-վէթինի ալըր, պու կիւն եաղմուր եաղտըրըր, հարըն պուլուլթլարը տէֆ էտէր, հէր չէյ պու Ալլահըն քէյֆինէ կէօրէ իճրա օլունուր: Պու ֆիքրին հանլը օլտուղու վէ թապիաթտա շաչմազ գախտէլէրին պուլունտուղու անլալը-լընճա, օ գէման տա ատէմլէր պաչգա պիր եան-լըչա տիւչիւնիյօրլար վէ գանն էտիյօրլար քի պու ալէմտէ հէր չէյ գախտէյէ թապի օլտուղուն-տան, ատէմին հայաթընըն պէրէքէթ վէ ֆէ-լաքէթլէրի անճագ պու գարուրի գաւախտին նէթիճէսի տիր, Ալլահըն անլէրէ պիր միւտախէ-լէսի եօզ տըր: Պու իքի ֆիքր տէ հանլը տըր, վէ իքիսինտէ տէ հագիգաթ վար տըր: Պու ալէմ քէյֆի տէյիլ գաւախտ իլէ խտարէ օլունուր: Պիր ատէմ խասթա օլույօր իսէ, սըհէթ գա-

վախտինէ մուղայիր իլլէտիյի իչիւն, եախօտ ալէմտէ ճարի օլան սըհէթ գաւախտինին գա-րուրի նէթիճէսի մագամընտա խասթա օլույօր: Պիր քէօթիւ ատէմ պիլէ սըհէթ գաւախտինէ ըիւյէթ էթտիյի իչիւն սաղլամ վէ մէսուտ հայաթա մալիք օլույօր: Ալլահ՝ քէյֆի օլարագ օնուն պունուն պաչընա իլլէթ վէ աղըր կէօն-տէրմէզ, գաւախտ ի թապիլիյէյէ մուղայիր օ-լարագ ատէմլէրէ սըհէթ վէ սապտէթ վէր-մէզ: Գաւախտ ի թապիլիյէյէ Ալլահըն գաւախտի տիր վէ անլէր անըն նաղարընտա գըյմէթլի տիր: Լաքին Ալլահ թապիաթը գաւախտ իլէ խտարէ էթտիյի իչիւն քէնտիսի թապիաթտան չէքիւմիլ պիր քէօչէտէ օթուրան միւնդէվի տէյիլ տիր: Էվվէլա՝ պու գաւախտ վէ գուվ-վէթլէր տէտիլիմիզ, Ալլահսըզ մէվճուտ օլան վէ Ալլահսըզ օլարագ ճիւնըն խտարէ էտէն իքիւն իլահլար տէյիլ տիրլէր: Գաւախտ վէ գուվվէթ Ալլահ իլէ վէ Ալլահտա գախտ տիր: Պու կիւն Ալլահ օ գուվվէթ վէ գախտէլէրտէ ֆալիլ վէ ամիլ տիր: Պիր սաաթճը սաաթընը գուրուպ օնու գէնպէրէք վէ մաքինալարա վէ մատէնլէրին քիմիավի գուվվէթլէրինէ թէրք էտէրէք քէնտիսի ույուր վէ սաաթ իլլէր: Ալլահ պու գաւախտի վէ պու թապիաթ գուվ-վէթլէրինի գուրուպ քիւմէ՝ հա նէյէ՝ թէրք է-տէպիլիլ իտի: Օնլար քէնտի քէնտիլէրինէ քեաֆի տէյիլ տիր վէ քէնտիլէրտէն տիշարտա Ալլահտան մատա մէրպուլ օլաճագ պիր գուվ-վէթ կօզ տըր: Տիլէր պիր չէյ, ատէմ թա-պիաթտա վէ թապիաթ գախտէլէրինէ մէրպուլ տըր տէյու Ալլահտան գաթ ը ալագա էթմիլ տէյիլ տիր: Պիր էվտէ եա պիր մէքթէպտէ

գաժարիտ վէ նիզամ պուլունտուղը իչին օրատա վախտէն իլէ էվլատ, հախօտ մուալլիմ իլէ շաղիրտ արասընտաքի ալագա գաթ օլունմազ, տահա զիյատէ խօշ վէ միւքէմմէլ պիր հալ քէսպ էտէր: Պէօյլէճէ տէ աստէմին հայաթը վէ նասիպի, գաժարիտէ մէրպութ օլտուղու իչին անըն սէմավի փէտէրլէ օլան ալագասը գաթ օլունմազ: Ալլահ՝ անըն քէմալինի իսթէր, անըն քէտէրինտէ անա իշթիրաք էտէր, կիւնահընտան անը խէլաս էթմէք իսթէր, սէմավի փէտէր մագամընտա անըն հայաթընա իշթիրաք վէ մուալլէնէթ էտէր: Իմաի հէմ գաժարիտէ իման վէ իթթիպա էտէլիմ, հէմ Ալլահա իման վէ իթթիմա էտէլիմ:

Ս.—Պօղոս րէսուլ շիշպօղազլըը կիւնահ տէյու հիւքմ էթմիշ իքէն, նի՛չին պաշգա սըրաւարտա աստէմի՛նէմէք վէ իչմէք խուսուսուստա հուրը պրագըյօր:

Ճ.—«Շիշպօղազլը» հէմէք վէ իչմէքտէ իթթիտալը թէճավուզ էթմէք վէ հէյիպ իչմէք էօմր մագսէտի իմիշ կիպի հէր շէյի հաթթա սըհհէթի անա փէտա էթմէք օլտուղու իչին, թագպիհէ շայան պիր կիւնահ օլուպ, աստէմի էտնալաշտըրը: Լաքին Պօղոս րէսուլ աստէմլէրին հէյիպ իչմէքտէ հուրը օլմալարընը թալէպ էտէր իքէն անըն ֆիքրի էօնիւտէ օլան մէսէլէ քիւլլիյէն պաշգա պիր շէյ տիր: Եւ հուտիլէրին հէյիպ իչմէք հաղղընտա պազը շէրիաթլարը վար իտի, ֆիլան հայվանլարըն, մէսէլա տօնուղըն, ֆիլան գուչլարըն էթի հէնմէմէլի, փութլարա պօղազլանան տավարլարըն էթի, հախօտ գանը իւղէրինտէ օլան էթ հէնմէմէլի տէյու գանուսլար գօյմուչլար իտի: Պու գանուսլարա իթաաթ՝ տինի ֆարզ սայըլարագ էհալլի պիր չօք միւքիլաթա տիւշիւրիւյօրլար իտի: Խուսուսա միւմինլէր աւրասընտա պու նէվ գանուսլարա ալըլմամըշ օլան Եունանիլէր պուլունույօր իտի: Իմաի րէսուլ տէյօր քի Քրիստոս Յիսուստա տին խարիճի ային վէ մէրասիմ օլմագտան ֆարիզ օլուպ, Ալլահ իլէ տինի մուհապպէթ ալագասընտա պուլունան պիր հայաթ սուրէթինի ալտըղընտան, արթըգ տինտէ էն մուհիմի՛ շէյ հէյիպ իլէճէք շէյլէր տէյիլ, անճագ Րուհիւլ Գուսս իլէ ամիլ օլան մուհապպէթ տիր:

Ս.—Սէնէ պաշը տուա հաթթասընը, րումի սէնէ պաշընտա իճրա էթմէք ճաի՛ղ մի տիր:

Ճ.—Սէնէ պաշը տուա հաթթասընը ալագաթրանկա եա րումի սէնէ պաշընտա էթմէքտէ

պիր պէէս հօգ տըր, հանկըսը ճէմաաթ իչին ֆաիտէլի օլուրսա էօյլէ հափըլապիլի: Վազաա ալագաթրանկաա օլուրսա, օ վագթ պիզտէ պիւթիւն տինհատա պուլունան ինճիլի քիլիսէլէր իլէ պէրապէր այնի վագթտա այնի մատտէլէր իչին տուա էալիյօրըգ տէյու տույապիլիլիզ, վէ պու խօշ պիր շէյ տիր: Պազը վաըզլար, պու սէնէ պաշը տուա մէճլիտի հէրինէ Աւագ շաթթը տուա իչին գուչլանըրլար, պու տա ֆաիտէլի օլապիլի: Պիզճէ իքիտի տէ իճրա օլունսա տահա էյի օլուր:

Ս.—Ձեռնադրեալ օլմադտան, պիր վաիզ էլինի գալտըրըպ պէրէքէթ տուասը օգուչապիլի՛ր մի:

Ճ.—Մէզուս վաըզլար պէօյլէ եաիապիլիլիլէր:

Ս.—Ձեռնադրեալ օլմայան պիր վաըգ՝ նիքեհա էտէպիլի՛ր մի, խուսուսա էյեր նիքեհա օլաճագ օլանլար էվվէլէճէ զինա սէպէպինտէն թաթլիզ էտիլմիշ իսէլէր:

Ճ.—Նիքեհա գըյմագ քիլիսէլէրիմիզճէ Ձեռնադրեալ պաշօնեալարա հասը էտիլմիշ տիր: Փէք միւսթէնա հալ ու քէյֆիլէթլէր թահթընտա պազէն ձեռնադրեալ օլմայան պիր պաշօնեալըն նիքեհա գըյմասընա միւսաասէ էտիլմիշ տիր: Սուալըն իքինճի գըսմընըն ճէվապը իչին Միութիւն մէճլիսինէ միւրաճէաթ էթմէնիզի թավսիյէ էտէրիմ:

Ս.—Գարըլարըն քիլիսէտէ սիւքիւթ էթմէսինէ տալի Պօղոս րէսուլըն թէնպիհինի (1 Կորն. 14. 34: 1 Տիմ. 2. 11. 12:) նա՛սըլ անլամալընը:

Ճ.—Քրիստոստա «նէ էրքէք նէ տիշի վար, չիւնքի ճիւմէնիզ Յիսուս Քրիստոստա պիր սինիլ» (Գաղ. 3. 2. 8:) Ահա ը ճէտիտտէ տուա էթմէյէ, թէրէննիւմ էթմէյէ, Քրիստոս իչին չէհատէթ էթմէյէ, ինճիլի վագ էթմէյէ վէ սալի իրիսթիյան ֆարզլարընա տալի վէրլէն էմրլէր՝ պիւաֆարզ պիւճիւմլէ միւմինլէրէ տիր: Բէսուլ՝ Կորնթուլուարա գարընըն քիլիսէտէ սիւքիւթ էթմէսինի էմր էտէր իքէն իլավէ էտիպ տէյօր քի, «Ձիրա քիլիսէտէ սէօյլէմէք նիսայա այպ տըր» Այպ իսէ կիւնահ տէյիլ, ասէթ ի պէլտէյէ վէ ատապը ումուսիլէյէ մուղայիր տէմէք օլուպ, վագթ վէ մահալ իլէ թէպէտտիւ էտէր: Իմաի իրիսթիյանլար այպ օլան շէյի էթմէմէլի տիրլէր, լաքին վագթ միւրուրըյաատաթ վէ ատապը ումուսիլէ իչին հէնի միյարլար իթթիլազ էտիլտիքճէ էսքիտէն այպ օլան շէյլէր շիմաի թէճվիզ էտի-

լէպլիւր: Պիր վազթ Խրիսթիյան գարըլարըն
նիգապսըզ կէզմէսի այպ խտի, չիմտի հիւն
չէհրլերճէ նիդապլը կէզմէսի այպ տըր: Գատրի
քիլիսէլէրտէ գարըլարըն թէրէննիւմ էթմէսի
այպ խտի, շիմտի ինճիլի քիլիսէլէրտէ անլէրին
թէրէննիւմ էթմէսի իպատէթէ իշթիրաք էթ-
մէք իշիւն ֆարզլարը տըր: Նիչէ քիլիսէլէրի-
միզտէ օնլար թէրէննիւմտէն պաշղա հէմ տոււա
էտէրլէր, հէմ չէհաստէթ էտէրլէր, հիւ տէ այպ
տէյիլ տիր: Պու մէսէլէտէ տէ միւթէտիլ մէվ-
գի թուլմալըլըզ, նէ գարըլար սէօյլէրսէ կիւ-
նահ էտէրլէր տէյու հիւքմ էթմէլիլիզ, նէ տէ
սէօյլէմէղլէրսէ կիւնահ էտէրլէր տէյու անլէրի
սէօյլէմէյէ իճպար էթմէլիլիզ: « Հէր շէյ հիւսնի
հարաքէթ վէ ինթիզամ իւղրէ օլտուն: » (1
Կորն. 14. 40:)

3. 7. 7.

ԷՏԻՊԻ ԱՅՆԹԱՊԻՅԷ
ԱԶԸԳ. ՄԷԲԹՈՒՊ

Բանկիրներն 19ընճը նամէքօսարնտա «Մէտէ-
նիյէթի Ի Իսլամիյէ» սէրլէվհալը մէգալէնիզի
օգուտում: Զաթը ալիլէրինիզէ շախսէն օլան
հիւրմէթի մախսուսէմ շէօլէ տուրսուն, հէր
սըրասը տիւչտիւքճէ քէնտի իթիգատընըզը
պէրահին վէ ճիտտիյէթլէ միւստֆաայա թէ-
շէպպիւսիւնիւզիւ կէօրտիւքճէ սիզէ տօղրու
հիսսի իհթիրամ վէ թագտիրաթըմ գաթ պէ
գաթ թէղէյիւտ էյլէր: Վաթանըմըզըն միւհ-
թամճ օլտուղու՝ քէօր քէօրիւնէ իթիգատ վէ
թէասսուպ տէյիլ, վէ իլլա թէնգիտ, թէֆթիչ,
իզնա թարիգիլլէ սու ի թէֆէհհիւմլէրին րէֆ
ու իզպէսի տիր:

Մէտէլէ սատեճէ իսլամիյէթին պիր թա-
լիմի եւ իսլամ գաառնլարընըն շէօյլէ եւ
պէօյլէ եաշամասը օլսա իտի, պու պապտէ պիր
շէյ տէմէք վազիֆէմիզ խարթիճնտէ օլուր իտի:
Փազաթ մէտէնիյէթ ի իսլամիյէտէն պահա օ-
լունույօր վէ գաառնլարըն հուզուզը վէ մէվ-
զի իսթէր իսթէմէզ մէյտանէ կէլիյօր. վէ
մատէմ քի շու մէմէքէթիմիզին պախթընը,
իսթիգպալիին թային էտէճէք օլան շէյ մէտէ-
նիյէթ ի իսլամիյէ տիր, օլ սէպէստէն մէսէլէ
ուսումիյէթ քէսպ էտիպ հէփիմիզին պախթը-
նա սլագատար օլույօր:

Աճէպա ելան միւսպահեսէ կէօթիւրիւր պիւր
մատտէ՞ մի տիր քի, պիւր մէմէքէթին , պիւր միւ-
լէթին թէրազզը վէ թէմէտտիւնիւ էմրինտէ

Նիսվանըն պէօյիւք էհէմմիյէթի վէ րօլու վար
տրր :

Միւլէթ արկելէրտէն թէշէքքիւլ էտէր, ա-
իլէլէր իտէ ֆէրտլէրտէն, պինսէն ալէյն ճիւղ-
լէր նէ իտէ անլէրին էշէքքիլ էլլէտիլի Կէօքիւն
տախի ալնի չէլ օլուր:

Պիր աիւլէնին ինթրզամ, ըրֆահ վէ սաս-
տէթինտէ գաստընըն նէ գատար հիսսէսի վար
իսէ՝ պին նէթիճէ օլ միւլլէթին թէրազգը վէ թէ
մէտտիւնիւնտէ անըն այնի հիսսէսի վար տըր:
Միւլլէթի թէշքիլ էտէճէք օլան ինսանլար
քէնտի իւք վէ էլզէմ օլան թալիմինի, հիսսի-
յաթընը, սիյրէթինի, նէզաքէթինի, նէճապէ-
թինի եա տէնաէթինի պիզգարուր վալիտէմին
տէն ալտըղը սէպէպտէն՝ օլ միւլլէթին եէօքիւն
սիյրէթ, ախլաք վէ թէրպիյէսինի օլ գատըն
վէրմիշ օլուօր: Նալընըզ պու տէյիլ, պիր աի-
լէտէ թէրպիյէլի, եիւքսէք ֆիքրլի, միւթէալ-
լէմ, իֆֆէթլու գատընըն վիւճուտի նէ գատար
էլզէմ իսէ միւլլէթ տէնիլէն օլ պէօյիւք աիլէտէ
տաիսի օլ գատէր էլզէմ տիր: Պու՝ պիզ իս-
թէսէք, իսթէմէսէք պէօյլէ տիր:

Պու. հազիբաթա պէյէթիլէթ նէ գատար
կէօզլէրինի գափամըչ իսէ՛ օլ գատար զիյան չէք-
միչ, վէ թէտէննի էյլէմիշ տիր : Նէ գատար չա-
փուղ անլայըպ պու խաթայը իսլան էյլէմիշ իսէ՛ օ
գատար չափուղ թէրադգը էյլէմիշ տիր : Մազլինին
թէճրպէլէրի՛ թարիխին պուըհանլարը ինքեար
գապուլ էթմէզ, պու կիւնքի վուգուաթ տախի
կէօզ էճնիւնտէ տիր : Մէյտանտա պիր էվրօփա
պիր Ասիա վար, պիր Ղարապ պիր Շարք վար վէ
վազընէն կէօրիւլիյօր քի զարպըլըս տահա
միւթէրադգը, տահա միւթէմէտտին վէ գուվ-
վէթլի տիրլէր : Իմտի պունուն էսպապընը ան-
լամագ իլէ պերապէր նէ ճիհէթէ միւթէվէճճիհ
օլաճազըմըզը թային էթմէլի իզ : Պունա ճէ-
վապէն շէլալ Նուրի պէյլին՝ Թարիխի Թէտէննի-
յաթը Օսմանիյէ քիթապընտան շու Ֆըզրայը
իսթիխրամ էյլէրիզ : “էյեր պիզ պու տազիգէտէ
վէճնէ ի ազիմէթիմիզի դարպա՝ տէյիլ շարգա
չէվիրիբ իսէք, Ասիա ճէմիյէթի միւթէտէն-
նիյէսինէ իլթիհագ էյլէտիյիմիզ, էվրօփատան
գաթը ալագա էյլէտիյիմիզ անլայըլըր՝
վէ էվրօփատա՝ ճէմիյէթի միւթէտէննիյէյի
(թէտէննի՝ էտէն) ըրգպէ ի թապիիյէթինէ
(հիւքմիւ ալթընա) ալմագ մէսլէքինէ տէվամ
էթտիյինտէն, չիւպհէսիզ տիր քի պիզիմ
տէ օ թապիիյէթէ նամպէտլիյիմիզ թէհագգուզ
էյլէր : Պիզ էվրօփայա եագլայնագ իյիւն էն

զիյատէ ատապ ը մուշէրէթ, աիլէ վէ գատըն
գըզլար նօզթա ի նազարընտան կիւճիւք չէքէ-
ճէյիզ, թիւրք աիլէսի՝ էվրօփա աիլէսինէ գարչը
պիր թէզգաստ (զըտտիյէթ) թէշքիլ էտէր։ Աիլէ-
նին թարգը թէշքիլի էվրօփատա թէրազգիյաթը
թէսհիլ էթմիշ տիր։ Աիլէ վէ գատըն տախի
էվրօփա թէքհամիւլաթընա իշթիրաք, ան-
լէրաէ դարպ մէտէնիյէթ ի հազըրէսինին վի-
ճուտ պուլմասընա հիմմէթ էյլէմիշէր տիր։»

Պիզճէ մէսէլէ դայէթ պասիթ տիր, ես
թէտէնիյէ րազի օլմալը ես գատընլարըն մէվ-
գիլինի էվրօփատա օլտուղու կիպի թէպի է-
տիպ իսթիֆատէ էտիլմէլի տիր։ Պունա շէրիա-
թըն նէ տէրէճէ միւտաիտ օլտուղու պիզճէ
մէճհուլ տըր։ Նէ օգուլապիլի իզ, նէ տէ
պիզէ թէրճէմէ էտիլիպ անլատըլլօր։ Թէ-
շէքթիւր էյլէրիզ քի պու պապտէ պազը իզա-
հաթ վէրտինիզ։ Շէրիաթ պէս պու գատա՞ր մը
հուգուզ վէրիր, ֆազլա՞ մը վէրիր, պու զիքը
էյլէտիյինիզ քահֆի՞ մի, տէյի՞ մի, պունլար
տախի պիզէ րաճի շէյլէր տէյիլ տիր։ Պիզ
անճազ վուգուաթ իլէ հիւքմ էյլէմէք իսթէ-
րիզ։

Իսլամլարըն գատընլարա վէրտիյի հուգուզ
վէ մէվգի միլլէթին թէրազըննա տէյիլ, թէ-
տէնիթինէ պատի օլաճազ պիր հալտէ տիր։
Շէրիաթ իսէ թէվապիսինին թէրազըննա
մանի օլաճազ գանուլարը միւնտէրիճ օլա-
մազ։ Էօյլէ իսէ Իսլամլար ալէլ ումում ես
շէրիաթը պիլմէյօրլար ես շէրիաթա խաին
տիրլէր։ Պու այնի իպարէյի շարգ իրիսթի-
յանլարընա տախի թաթպիզ էյլէրիզ, ֆազաթ
պիր տէրէճէ միւթէտիլ օլարազ։ Անլէրէ պիր
տէրէճէ աֆվ էտէպիլիրիզ, չիւնքի էքսէրիլէթ
օլան պիր գուվվէթէ թապի օլարազ օ հալէ
կէլմիշէր վէ այնի մահրումիյէթէ տիւշար օլ-
մուշլար տըր։

Խօճա էֆէնտի, էյէր իտտաա էթմէք իս-
թէրաշինիզ քի, Իսլամ գաւմլար մէտէնիյէթի
հազըրէյէ քահֆի վէ մուվաֆըզ օլաճազ հու-
գուզ վէ հիւրրիյէթի գատընլարա վէրմիշ տիր-
լէր, պու վաթանըն սէլամէթի նամընա սէսի-
միզի գալտըրըպ «Խա՛յր» տէյու նիտա էյլէրիզ։
Տիգգաթ պույուրընը շէրիաթ վէրմիշ տէյու
իտտաա էտիյօրսընը, գապուլ էյլէրիզ, ֆա-
զաթ օ շէրիաթըն թաթպըզ օլունտուղունու
կէօրմէտիք, պու սէպէպտէն պիզիմ իչիւն
ֆարզ էթմէզ։ Եագանըզտան թութուպ պա-
զըրաճաղըզ, «Գատընլարը թէրֆի էտինիզ միլ-

լէթ գուրթուլսուն։» Իշթէ վաթանտա պիր
նիտա տահա պաշլամըշ տըր, Գասթընլար Տիւն-
կաշը նամընտա պիր զազէթա նէշր օլունու-
յօր։ Իսլամ գատընլարը, «Պիզիմ հուգուզըմըզ,
մէվգիլիմիզ,» տէյու Ֆէրիտա էտիյօրլար։ Էմին
օլունուզ քի պու պէտպախթ վաթանտա պուն-
տան տահա մուհիգզ վէ տահա իւմիտպախշ
պիր սէտա իշիտիլմէմիշ իտի։ Եինէ ճէլալ
Նուրի պէյին սէօզլէրի իլէ, «Պու կիւն մէվ-
գի ի իթիպարտա պուլունան դարպ ճէմիյէթի-
նին թէրազըննա, դարպ գատընլարընն ու-
սուլ ը մուշէրաթընն, աիլէ թէշքիլաթընն,
էյի, ֆէնա տախիլ օլտուղունտան՝ պիզիմ տէ
անլէրաշն պազը ուսուլլարը իզթիպաա էթմէք-
լիյիմիշ լազըմ կէլիր։ Ճէմիյէթ ի Օսմանիյէյի,
պու իթիպար իլէ պիր ազ տահա աշմազըլը-
մըզ մէսէլէսի... քի փէք մուհիմմ, նազիք պիր
մէսէլէ տիր, քէնտիլիյինտէն մէվգի ի միւ-
պահէսէյէ գօնուր։»

Գատընլարըն հուգուզը էմրինտէ մէգալէ-
նիզտէ սայըշաըրտըղընը խուսուտաթըն չօղու
պիզճէ եէնի վէ թաթպըզընը կէօրմէտիյիմիզ
շէյլէր օլտուղու շէյլէ տուրսուն, հաթթա ան-
լէրին փէք նազըս օլտուղունու կէօրէրէք
տէ էլպէթ շէրիաթտա միւնտէրիճ պիր չօգ
ճիհէթլէրի եագմատըղընըզ գաիլ օլույօրուզ։
Պու պապտէ «գէմանըն թէզապիւրիւ իլէ ահա
քհամըն թաղիլիլ լազըմ կէլիր» տէյու տա պիր
հատիսի շէրիֆ իշիթմիշ իտիք։ Ինշալա՛ն պու
մուհիմմ վէ հալաթի մէսէլէ հազգընտա զիյատէ
պէյան ը էֆքեար էյլէրսինիզ։ Շուրասը վազըն
տըր քի՝ գատընլարըն սատէճէ հալաթլարընն
թէէմիլի, նիքեահտա ըրիպսը, իթամ վէ իք-
սալարը, տօսթլարընա զիյարէթէ ես համամա
կիթմէլէրի, թէալլիւմ վէ թէէտտիւպէ մէզուն
օլմասը, եուն էյիրմէսի, չէհատէթ վէ պէյ ու
շիրա էտէպիլմէսի ասը ը հազըրըն թէրազը-
յաթ վէ մէթալիպինէ քահֆի տէյիլ տիր։
Ճէնապ ը Հադգ անլէրի միւսալի իսլազ էյլէ-
միշ տիր, հալվանաթա պիլէ պու միւսալաթ
վէ ըրիֆադաթը վէրէն Ալլահ՝ ինտանը իսթիսնա
էյլէմէմիշ տիր։ Պաւու տիրիզ էյլէյն շէրիաթ
տէյիլ, միւսթէպիտ ըրիւհիւլ (էրքէքլէր) տըր վէ
ճէզասընը կէօրէնտէ ումում միլլէթ տիր։
Խալը էֆէնտիմ, թէաթրօլար էմաքին ի ֆըսգ
ու թէօհմէթ տէյիլ տիրլէր։ Պէլքի Անատուլ-
տա կէօրիւլէն պազը օյունճուլարը իմա էտի-
յօրսընըզ։ Ինտանլարը թալիմ, ախլազընը
թէհզիպ, սիյրէթինի թէալի էտէն թէաթրօլար,

Թէ՛ճէ միջուկէր վէ միւնասէպէթլէր վար: Գատըն-
լարըն ինսան հալինտէ կէօրիւչիւպ էրքէքլէրի
գապուլ էյլէմէսի, զիյա ը նհսեպ վէ քաղիյի
քհնասիւղէ պատի օլմատըղընը իսպաթ էթ-
մէք իչիւն տէ, հէր պիր իքի սէնէտէ պիր
իքի միլիօն արթան Ամէրիգա, Ալմանիա, Լոն-
կիլթէրա, Բուսիա վէ սաիրէ վար: Աքսինի
հափանլարըն տա քեզնիս ի նհսեպ զիք քհնա-
սիւլ էտէմէսիւլ թէղալիւլ էյլէտիյինի տէ կէօ-
րիւյօրըզ: Պէնտէնիղէ ինանընը քի էօյլէճէ
հաշայան՝ փաք, աֆիֆ, մէտէնի, նազիք, թէ-
միլ, նամուսու միլիօնլարճա ալիլէր վար:
Ատաթ ը Իսլամիյէյէ խարիճտէն պաղըպ հիւքմ
էյլէմէք նէ գատար խաթա իսէ, ատաթ ը
Ղարպիյէյէ սաթհէն պաղըպ հիւքմ էյլէմէք օլ
տէրէճէ խաթա տըր:

Ճէլալ Նուրի պէյին պաղը սէօղլէրի իլէ
խաթմ ը քէլամ էյլէյէճէյիլ: «Աճէպա, հալ ը
հաղըրտա նէթայիճի իթիպարը իլէ փէք պէօ-
յիւք օլան պու թէճրիպէտէ պուլունսպիլիօր
միլիլ, աճէպա պէօյլէ պիր հարաքէթէ թէ-
վէսսիւլ էյլէսէք պիր աքսիւլ ամէլ, պիր իր-
թիճա, հա տէհէթլի պիր ֆէստա, պիր ախ-
լաղըղըզ հաղը օլմա՞ղ մը: Տօղրուսուսու
սէօյլէյէլիմ, պու սուալլարա ճէվապ վէրմէտէն
ճիտտէն աճիլ իլ: Պու սահնէ ի իճթիմաիտէ
աճէպա պիր ինգիլապ, պիր թէքեամիւլ վու-
զու պուլաճա՞ղ մը, քէստիրէմէյիլ, չուսու
տէյէլիմ քի փէք հավաշ օլմաղլէ պէրապէր,
պու խուսուստա պիր աղ թէղալիւլ, պիր աղ
թէճէտտիւտ հօղ տէյիլ տիր: Թիւքք ալիլէ վէ
նիսվանընըն ուսուլ ը հաղըրէյի թէքք իլէ էվ-
րօփա ճէմիլէթինէ տախիլ օլտուգլարընա մի-
սալ վար տըր: Բուսիա Թիւքքլէրինին հիւքք-
սէք թապաղասընտաքի գատընլար, պիւթիւն
պիւթիւն զարպ գատընլարը չէքլինէ կիրմիչ-
լէր վէ հէնի ալիլէլէր հէփ պու սուրէթլէ թէ-
չէքքիւլ էթմիչլէր տիր: Եսլընըզ չուրասը ճա ի
նազար տըր քի՝ Բուսիատա վուզու պուլան պու
ինգիլապ՝ Թիւքքլէրին հաքիմ օլմատըղը պիր
մուհիթտէ մէյտանէ՝ չէլմիչ տիր, պուրասա
իսէ օ չէրաիթ ի մուհիթիյէ նամէվճուտ տըր:
Ջանն էտէրիմ քի ուսուլ վէ ատապը մուս-
չէրաթիճա զարպլլարա պիր տէրէճէ հաղա-
չաճաղ օլուր իսէք, պունտան թէչքիլաթ ը իճ-
թիմաիլէմիլ միւթէզարըր օլմաղ վէ ըրզըն
միւսաիտ օլտուզու մէրթէպէ իսլահաթ իլէ,
գատըն գըղլարը տահա օգուր հաղար, իտա-
րէ ի պէյթիյէյէ մուգթէտիր, էվլատընը մէ-

թին էսալարա միւսթէնիտէն թէրպիյէյէ գա-
տիր, հասըլը տիւնհայը էյի անլար պիր հալէ
իֆրաղ իլէ, պէլքի հալլընա տէյիլ թէտգիլինէ
պիլէ ճէսարէթ էտէմէսիլիմիլ պու մէսէլէնին
հալլը իչիւն քէնտիլիյինտէն չարէլէր պուլու-
նապիլիւր:»

Ա. Ս. ՆԱԳԱՍՏԵԱՆ

ԱՅՎԱԼ Ը ՀԱՋՐԻ

Էրմենիարան. — Պու սէրլէվհա իլէ, Պալզան
քօմիլթէսի սըր քեաթիպի Արթիւր Սայմընտս
Թարաֆընտան Արմենիա զաղէթասընտա նէչը
օլունան մուհիմմ պիր պէնտի իճմալէն գա-
րիյունա թաղալիմ էտէրիլ: — Թիւքք հիւքիւ-
մէթլինին էվրօփա գըսմընտա պուլունան իրիս-
թիյան թապաա: ը, էլտէ էթտիքլէրի հիւքրի-
յէթլէրի իւղէրինէ տէվլինի իքէն, էօթէտէ,
էրմէնիսթանտա պուլունան պիրատէր վէ հէմ-
չիւրէլէրի, քէնտիլէրի պէքլէյէն մախուֆ գը-
թալ էնտիլէլէրիլէ մուգթարըպ օլույօրալ:
Էվրօփատան սիւրիւլէն Թիւքքլէր, ատալէթ
վէ ինթիգա՞մ հիսալէրիլէ տօլմուշ օլարագ Ա-
սիա ի Սուղրայա կէչիպ՝ պաղի գալան իրիս-
թիյանլար իւղէրինէ զաղապ վէ քէնլէրինի
պօշալթմաղա թէչէպպիւս էտէճէքլէր: Պու
մաղիտէ պէօյլէ օլմուշ տըր վէ միւսթագպէլ-
տէ, հաթթա փէք հաղըն միւսթագպէլտէ տա-
խի պէօյլէ օլաճաղ տըր, էյէր տէրհալ էօնիւ
ալընմաղսա: Պունուն էօնիւսիւ ալմաղ իսէ,
տիւվէլ ի մուղզամանըն խուսուսա ինկիլթէր-
րանըն պիրինճի վաղիֆէսի տիր: (Պունտան
սօնրա Սըր Արթիւր Սայմընտս էրմէնիսթանըն
սօն հարըմ ասըլըզ Թարիլինի իճմալ էտէրէք
խուսուսըլա Պէրլին մուհիլէտէնամէսինին 23,
61 վէ 62ինճի մատտէլէրիլէ Գըպըրա մուս-
հէտէնամէսինին Ասիա ի Սուղրա հաղընտաքի
մատտէլէրինտէն պահա էթտիքտէն սօնրա, էր-
մէնի գըթալլարընըն մէսուլիյէթլինի էվրօ-
փայա վէ խուսուսա ինկիլթէրրայա իսնաս
էտիյօր վէ չէօյլէճէ սէօղլինէ տէվաճ էտիյօր),
«Էվրօփանըն րէզալէթլինին, ինկիլթէրրանըն
չէրէֆսիլիյինին վէ էրմէնիսթանըն սէֆալէ-
թլինին Թարիլինի տահա ուղաթմաղա վիւզուճ
վա՞ր մը: Էրմէնիլէրին պու կիւնքի հալլարը-
նը վէ Ժէօն Թիւքք ինգիլապընըն կէօղ գա-
մաչտըրան իւմիտ փէրթէվլէրինին, Ատանա

ճէք վէ Պուլղարիա՝ օրտուտունու Չաթալճա վէ Պուլղարտա սապլաճաղա մէճպուր օլտուգճա Սըրպլար վէ Եոնանլար զիյատէ իտտաւտա պուլունճաղ, վէ մուհարէպէնին էն չօգ պէլաւընա մարուզ գալան Պուլղարիա էն ազ իսթիֆատէ էտէճէք, պէօլէճէ Պալքան իթթիհատը սարսըլաճաղ իտի: Փլան, օյուն չօգ կիւղէլ թէրթիպ էտիւմիշ տիր, լաքին չիմտիքի տէյիլ տէ կէլէճէք օլան իմփէրաթօր նամընա սէօլէյէն Ավսթրիա մաթպուլաթը, պուշու եութմատը վէ զայէթ գուվլէթլի վէ գաթի պիր ճէվապ իլէ մուգապէլէ էյլէտի: Եյէր Գօնթ Պէրսթօլտըն եերինտէ էրէնթալ օլսա իտի, գաթէն մուհարէպէ պաշար պաշամազ Ավսթրիա աքէքի Ենի Պազարա հիւճմ էյլէր վէ Սըրպիայը Արնավուտուգ ճիւնթինէ կիթմէքտէն մէն էյլէր վէ էվրօփա գօնթերթի եէրինէ Ավսթրիա, Բուսիա մուհարէպէսի օլուր իտի: Գրալ Նիգօլա տա պու չըմարըզ չօճուգ օյունլարըն հիչ պիրինի օյնամազ իտի: Շիմտի իսէ հէր քէս պիլիւր քի Գարատաղ Բուսիանըն էլինտէ պիր ալէթ տիր վէ անըն պիր սէօղիւ մէսէլէյի հալլ էտէպիլիւր: Մատէմ քի Բուսիա՝ Ավսթրիա իլէ զայէթ չէթին փաղարըզ հափըպ Սըրպիա հիսապընա գաղանձը տըր, վէ Սըրպիայա հիչ միւնասիպէթի օլմայան եերլէր ալմը տըր, Բուսիա քէնտինին եափմըջ օլտուղու պիր փաղարըղը պօղմասը շէրէֆլի օլմազ, Գարատաղա լաղըմ կէլէն նասիւնաթը վէրմիշ օլմալը տըր: Պունտան մատա էվրօփատա իթթիֆտաղըզ սուլհուն թէէսիլինէ վէ Պալքանլարտա աճալըն հէրճ ու մէրճինէ պատի օլուպ, Պուլղարիա իչին միւհիլք օլապիլիւր: Շիմտիլք էնէմ օլան չէյ Ավսթրիա միւտաիւլէսինին մէնի, Արնավուտարտա Թիւրք սիւհը իլէ Թիւրք գուվլէթլինին պուլունմամասը վէ սուլհուն պիր ան էվլէլ թէգարրուր տըր: Իշթէ պու սէպէպտէն Բուսիա Չարը, գրալ Նիգօլայա սէօղիւնիւ սէօլէմիշ տիր վէ Շօտարա թախլիյէ օլունճաղ տըր:

Սեյանիֆ.— Նիյր Իսք զաղէթասը մուխպիրի Սէլանիքտէն չու վէճիլէ եաղըյօր.— Տիւվէլ ի մուազգամա Արնավուտուգ մէսէլէսի իլէ օյնալըպ տուրուր իքէն, Սէլանիլին պախթը թէրաղիտէ կեան պիր թարաֆա կեան սիկէր թարաֆա թէմայիւլ էտիյօր, Եոնանլար հէր չի պատապատ չէհրի թէրք էթմէյէճէքլէրինի

իտաիա էտիպ, մաթպուլաթլարը վասըթասըյլա, էհալինին Եոնան իտաքէսինտէ նէ գատար րահաթ վէ մամուր օլաճաղընը իլան էտիյօրլար: Պու մաղսէտ իչին հէր կիւն տէնիզտէն քիւլլիլէթլի Եոնան աքէքլի կէլիպ թօփլարը վէ մուհիմմաթլարը իլէ էթրաֆտա եերլէշիյօրլար քի միւթթէֆիգլէրի օլան Պուլղարլար՝ պուլթարաֆա տօղրու կէլիլիլէր իսէ իքի գօլլարը իլէ գարչըլաճաղլար Եոնան իտաքէսի հապիգաթէն տահա կիւղէլ վէ արզուլու օլուր իտի, էկէր Եոնանիսթանտա օլտուղու կիպի հէր շէյէ աղըր վէրկիլէր վէ կէօմրիւքլէր գօյուպ թէպլիւշ վասըթալարընը զայէթ փահալը էյլէրլէր պօղուտու օլմասա իտի: Յաղաթ շիմտի պունու տա տիւշիւնէճէք սըրա տէյիլ չիւնքի Պուլղարլար նասըլ օլսա չէնկէլ իլէ քիւրէք իլէ օլսա Սէլանիլի ալաճաղըզ վէ կէօրէճէքսինիգ քի պուրայը էվրօփատա էն մամուր վէ թիճարէթկեան շէհրլէրալէն պիրի հալինէ գօյաճաղըզ տէյօրլար, վէ իլավէթէն էկէր Եոնանլարըն էլինտէ գալըր իսէ թիճարէթի թէտէնի էտիպ մահվ օլաճաղ վէ ատի պիր պալըգճը իսքէլէսի հալինէ կէլէճէք տիր տէյօրլար: Պունտան մատա պիղի թէէմին էթմէք վէ ալէլիսուտուս թիւճճար թաղըմը օլան Եէհուտիլէրին թէվէճճիւհիւնիւ գաղանմազ իչին սէօլէյօրլար քի Պուլղարլար պաշլըճա զիւրրա օլուպ թիճարէթէ սալիք օլմատըզլարընտան, եերլի էհալիյէ ըգապէթ էթմէյէճէքլէր: Էվրօփա գօնթօլը ալթընտա միւսթագիլ պիր իտարէ օլմասը թասավուլուրունու օրթայա աթան օլսա, Պուլղարլար պիւթիւն պիւթիւնէ ըգտտ էտիպ էօլլէ օլմատան իսէ Եոնանլարտա գալմասընը թէրճի հտէճէքլէրինի պէյան էտիյօրլար, զիրա էվրօփա գօնթօլը թահթընտա միւսթագալէլ իւմիտ գալմայաճաղընը, հալ պու քի Եոնանլարտա գալըր իսէ մութլագա իլէրիտէ կինէ քէնտիլէրի ալաճաղլարընը պէյան էտիյօրլար: Այնի զէմանտա Բէօփրիպիւ թարաֆընտա Պուլղարլար Սըրպլար իլէ վէ Նիլդիթա թարաֆընտա տա Եոնանլար իլէ միւնաղապտա օլտուղլարը սէօլէնիյօր:

Պիոս Գալիանըն խալիֆի.— Փափա հաղրէթլէրինին աղըր խասթալըղա տիւշար օլմասը միւնասէպէթիլէ խալէֆինին քիմ օլաճաղը Էվրօփա զաղէթալարընտա միւղաքէրէ էտիլ-

մէքտէ օլմուշ տըր : էն իւք նամզէտ Գարտի-
նալ Րամիօլլա տըր : Միւմաիլէյի Լէօն փափա-
նըն խալէֆի օլաճազ խտի իսէ տէ 62 րէյ դա-
զանմըշ իքէն Ավսթրիանըն մուխալէֆէթի իւ-
զէրինէ թէրք օլունմուշ խտի : Րամիօլլա Ֆրան-
սայա սօսթ օլտուղու իչին իթթիհատ Ե Միւ-
սէլլէսէ մուխալիֆ իչլէր տէյու գորդտուլար ,
լաքին չիմտի էօյլէ պիր թէհլիքէ մէմուլ օլ-
մատըղընտան միւմաիլէյիին ինթիխապ օլու-
նաճաղը ինթիմալը զալիպ զանն օլունույօր :
Տիկէր պիր նամզէտ Գարտինալ Կօթթի տիր :
Միւմաիլէյի Գարմէլ ճէմիյէթ ի ռուհանիյէսինին
ճէնէրալը օլուպ , ատի պիր ֆամիլիատա տօղ-
մուշ իսէ տէ , գուլվէ ի մանէվիյէսի պէօլիք
տիր : Տիկէր պիր նամզէտ Գարտինալ Ֆէրրա-
րի տիր : Միւմաիլէյի քիլիսէ իլէ սիյասիյաթ
արասընտա իթիլաֆ հասըլ էթմէք պապընտա
պէօլիք մէհարէթ կէօսթէրմիշ տիր : Պէրնտէ ,
Պրիքսէլտէ վէ փարիզտէ պուլունմուշ վէ քի-
լիսէ իլէ հիւքիւմէթլէր արասընտա սուհհու-
լուգ խըտմէթինի կիւզէլճէ իֆա էյլէմիշ տիր :
Ամէրիգալը գարտինալարտան գարտինալ
Մարթինէլլի վէ գարտինալ Ֆալգօնիօնըն իսմ-
լէրի զիքը օլունմագտա տըր : Իթալիա հիւ-
քիւմէթինին րէյինէ գալըրսա , Միւմա Սրքե-
պիսկուպոսը գարտինալ Ֆէրրարինին փափալըգ
քիւրսիւսիւնէ գուուտ էտէճէյի ինթիմալ տըր :

Արնանիւսա Տիւն .— Ալմանիատա պաղը տինի
ղաղէթալար՝ մէգքիւր մէմլէքէթտէ տինսիլի-
յին թէամիւմիւնտէն տօլայը պէյանը էնտիշէ
էթմէքտէ տիրլէր : Անլէրին զաննընճա վալի-
տէյն քէնտի էվլատարընըն տինի թէրպիյէսի-
նի պիւսպիւթիւն ինմալ էտիյօրլար վէ պունըն
նէթիճէսինտէ էվլատարը քիլիսէսէն կէրի
տուրմագտա , զէվղ ու սէֆայա տալմագտա ,
Դիթ . Մուգատտէսի ինմալ վէ քիլիսէ խըտ-
մէթլէրինի թահպիր էթմէքտէ տիրլէր : Իլմի
իլահիյաթ մէքթէպլէրինէ շակիրտ կէլմէմէքտէ
վէ պահսպանդարսն քիլիսէ մէմուրլարը ան-
ճազ հերէսիկուլուգ արայըպ հերիտիկոսլար իս-
թինթագըլա մէշղուլ օլմագտա տըրլար : Լա-
քին պաղը պէօլիք մուսալլիմլէրին պու խու-
սուստա էֆքհարը մէգքիւր զաղէթալարընքին-
տէն ֆարզը տըր : Փրօֆ . Ատօլֆ Հարնէք
եազըյօր քի , մէգքիւր նէթիճէլէր անճազ պա-
ղը պէօլիք չէհրլէրտէ կէօրիւնէն հալլարտան
խսթինթաճ էտիլմիշ օլուպ 60 միլիօն նուֆուսը

պուլունան պիր միլլէթին անվալը լուհիյէսինի
թարիֆ էտէմէզ : Հագիգաթը հալ չունտան
իպարէթ տիր քի Ալմանիատա տինի մէսէլլէ-
րէ մէրազ , իլմի իլահիյաթ միւթալէսընա
թալէպ վէ մաստիյունլուղա մուղայիր օլան
ճիստի իճհաղիզլ կիթտիքճէ թէրագըր էթմէք-
տէ տիր : Բէզալիք Մէարիֆ նագըրընըն սէր
քեաթիլպի Հէր Վօն Չափիլըս տէյօր քի Ալմա-
նիատա տինի հայաթ թէրագըր էթմէքտէ տիր :
Իտտիա օլունույօր քի քիլիսէ միւստալիմլէրինին
սայըսը վէ թէպլիրի պէշարէթ էմրինտէ մէ-
րազ վէ ֆապիլիյէթի արթմագտա , թալէպէ ա-
րասընտա ռուհանի ճէմիյէթլէր վէ կէնճէր ա-
րասընտա Կէնճ Խրիսթիյան չիքէթլէրի վէ
սալիք ճէմիյէթլէր իչթիհար պուլմագտա տըր :
Անշաշըլտըղընա կէօրէ պու կիւն մէմուրիյէթի
լուհանիյէն նամզէտ օլան կէնճէրին ատէտի
4,200 օլուպ , պունլարըն 2,600ի Փրօթէսթան
վէ 1,600ի Գաթօլիք տիր : Վագաա Ալմանիա
լուհպանը տարիէսինտէ՝ միւթէրագըր էֆքհար
ալէյիինտէ գուլվէթլի պիր մուխալիֆէթ պու-
լունույօր իսէ տէ , պու մուխալիֆէթ ալէյիին
տէ վուզու պուլան միւպահէսաթ տա կէօսթէ-
րիյօր քի տինի մէսէլլէրէ տաիր էհալինին մէ-
րագը վար տըր :

ՄԱՌԻԽԱՎԵՐԱԹ

“Աթ Պիւնէնիւն ԳԸԼԸՃ ԳՈՒՇԱՆԱՆԸՆ”

ՎԵՐ. Կ. Պ. ԱՏԱՆԱԼԵԱՆ, ԱՏԱՓԱՋԱՐ

Կէչէն սէնէ Րահնիւնըն 39, 40, 48 հօ-
մէրօլարընտա տիւնեայը իսլահ էտիպ Յիսուսա
թապի էթմէնին էն գօլայ վէ միւլէսսիր վա-
սըթասը Կիրակի մէքթէպի տիր, տէմիշ խտիք :
Շու չարթ իլէ քի էնէմիլիյէթինի թանըլըպ
խսթիֆատէ էթմէք ուսուլլարընը արաշտըրա-
լըմ : Սէվիսիրիմ քի էլէէվմ պու մէսէլլէ Կի-
լիկիատան եանգօ վէրիյօր : ՎԵՐ. Տ. Գուն-
տագճեան Րահնիւնըն 14 հօմէրօլարտա պու
մէսէլլէյի պաղը սիւալլարլա տէֆա մէյտանա
կէթիրիյօր : Պէօլէճէ Կիլիկիա պու պապտէ
միւթէրագըր պիր հալ իպրագ էտիյօր :

ՎԵՐ. Գունտագճեանըն սուալլարըն էնէմ
տիրլէր : Պէն իսէ անճազ պաղը հօգթալարը
իւզէրինէ գարիյունըն նաղարը տիգգաթընը
տալէթ էթմէք իսթէրիմ :

Կիրակի Մէքթէպլէրիմիզի ճալիպ գըլմագ

իշխան, Պիրինան՝ շիմաթքինտէն տահա զիյատէ հէր սընըֆա միւնասիպ պիր ճէրս փրապը մուլթազ լազըմ տըր: 1914 սէնէսի իշխան էվ-վէլքինտէն ֆարգըլը, մաթլուպա մուվաֆըզ Կ. Մէք. տէրս քիթապը հազըրլամազ իշխան խու-սուսի պիր թէրթիպ օլմուշ տըր: Պու սէնէ պաշգա հէնի նէվ տէրս քիթապըմըզ օլաճազ տըր: Ուսուլը թանդիմաթ վէ թէտրիսաթ հազգընտա տախի օլ տէրս քիթապընտա պազը տէրէճէ մալիւմաթ վէրիլէճէյի մէմուլ տըր:

Իփինճի, Կ. մէքթէպի թէրթիպաթ ու թէտրիսաթը իշխան սալթ քիթապլար քիֆա-յէթ էթմէյիպ, տիրի սէյլէր քիթապլարա ին-թիյաճ չօդ տըր: Կ. Մէք. իթթիհատլարը թան-զըմը խուսուսընտա պիզտէն զիյատէ աթիլ տիյար գալտըմը: Տահա կէչէն ասըն իպթի-տալարընտա գօյու գարանլըզտա օլան տիյար-լար՝ Բրիտանոնն աօղուպ պէօյիւտիւլիւ վէ րէ-սուլլարըն կէզիպ վազ էթտիքէրի շու մու-գատտէս տիյարըմըզտան չօդ էվվէլ մունթա-զամ Կիր. Մէք. իթթիհատլարըն վէ սէյյար նազըրլարա մալիք օլտուլար: Է՛յ րէսուլի քի-լիսէ էվլատլարը, տահա ույույալըմ մը: Աթ պինէնին, գըլըճ գուչանանըն տըր: Մէմէ-քէթիմիդտէ Կիր. Մէքթէպ իթթիհատլարը-նըն թէշքիլի, տիւնհա Կիրապի մէքթէպի իթ-թիհատլարա տախիլ օլմագ վէ

Իշխանճի ճէմիյէթ վէ իշխիլէրիմիզի պու պապտէ ույանտըրըպ թալիմ էթմէք իշխան ումումի սէյյար միւլթէխասսիս նազըրլարըն էչէտտ ի լիւզումը աշիքեար տըր:

Պիզ հափապիլէճէյիմիզի հափալըմ, պաշգա քիլիսալար գուարէթլէրինին հէթտիյի տէրէ-ճէտէ մէսարիֆէ հիսսէտար օլսուն, պագիսինի խարիճտէն մէմուլ էթմէյէ փաթէմէյէ հազգ ու միւնասիպէթիմիզ օլ վազըթ օլապիլիւ: Եօզ իսէ՛ նէ քիմսէ հարտըմ էտէր, նէ տէ պիզիմ հարտըմ իսթէմէյէ հիւզիւմիւզ օլուր: Պիզ ու-յանալըմ, էլիմիզտէն կէչէնի էտէլիմ: Կէլիպ պիզի սալլասըն, հարաքէթէ կէթիւրսին տէյու խարիճի պիր էլ պէքլէմէյէ հաճէթ հօզ տըր: «Էվվէլա սէն սանա հարտըմ էթ քի Ալահ տա սանա հարտըմ էթսին:»

Ամէշի պիր գաջ քիփիփ.—

1. Հէր իթթիհատլար գարձադիւ մէճլիսլէրի շու մէսէլէրի չափուճագ էլէ ալսընլար, հա տա քէնտիլէլէ հազըն պիր Կիր. Մէք. գօմիթէսի թէշքիլ էթսինլէր: Պուսլար հէմ մահալլի իզ-

թիզայը էլէ ալսընլար, հէմ տէ տիկէր իթթի-հատլարըն գորձադիւլէրի իլէ մուխապէրէտէ օլուպ, տահա պէօյիւք ումումի պիր իթթի-հատլար հա տա մէճլիսին թանզըմը իշխան թէր-թիպ էթսինլէր. պէօյլէճէ իշ պաշլանմըշ օ-լուր:

2. Պու թէշքիլ օլուսան գօմիսիօնլար միւլթ-թէշիտէն գարար վէրիպ Յուլիս այընտա Յու-րիստէ իճթիմա էտէճէք տիւնհա Կիր. Մէք. մէճլիս ի ումումիսինտէն իսթիւրհամ էթսինլէր քի օլ մէճլիսին իսթամընտա պիզէ պիր գաշ միւլթէխասսիս քիմսէլէր կէօնտէրսինլէր, հիշ տէյիլ իսէ պիր իքի այ պիզէ Կիրապի մէք-թէպի հազգընտա յեֆըրդար վէրսինլէր, վէ պէօյիւք իթթիհատա տախիլ օլմագ իշխան ան-լէր իլէ գօնուչալըմ:

3. Յուլիստէ Յուրիստէքի ինիզատ էտէճէք Կիր. Մէք. մէճլիս ի ումումիսինէ հէր իթթի-հատտան մուրախսալար կէօնտէրմէյէ, հա տա պիր գաշ իթթիհատլար պիլիքտէ պիր իքի քիշի կէօնտէրմէյէ չալըշսընլար: Փագը ու զարուրէթ սէպէպիստէն իթթիհատլար հիշ տէյիլ իսէ պու մուրախսալարըն մէսարիֆի-նին հարըսընը վէրսինլէր, աիկէր նըսթընը տա կիտէճէք օլան զաթ քէնտիսի թէրթիպ էթ-սին, հա տա մէնսուպ պուլընտըղը քիլիսէսի վէրսին: Շու չարթ իլէ քի Յուրիսի սալթ պիր թէպտիլ ի հալա իշխան կիթմիշ օլմասըն-լար: Իշէ պիր ազ զիյատէ իշթիրաքը հիսսի օլանլար կէօնտէրիսին, վէ ալտէթլէրինտէ հիշ տէյիլ իսէ պիր այ կէզիպ էթրաֆ քիլիսէ-լէրէ ալտըզլարընը վէրսինլէր, անլէրի տէ միւս-թէֆիտ գըլսընլար:

4. Պիպիմ Լուսառոյցալան միլլէթտալարը-մըզ ումումէն Կիր. Մէք. հազգընտա պիսապէր տիրլէր: Պիր ֆըրգայա մեհնուպ օլմայան շու իթթիհատա անլէրի տէ տալէթ էտէլիմ: Յու-րիսէ մուրախսալար կէօնտէրսինլէր, շէյլէ քի պու մէսէլէ հազգընտա վասի պիր թասալ-վուրլարը օլսուն. սօնրա պիզիմէլէ իթթիհատա կէլմէյէ պու պիր հազըրլըզ օլապիլիւ: Եա տա Յուրիստէքի մէրքէզէ հազալըմ անլէրտէն քէնտիլէրէ պիր տալէթ կէլսին:

5. Պու պապտէ պիզիմ միսիօնլէրիմիզ իլէ էվվէլա պիր իսթիշարէ էտէրէք իշէ պաշ-լամագ մէսէլէյէ սուհուլէթ վէրիւր:

6. Վազթ փէք ազ գալմըշ տըր, հաթթա կէճէ պիլէ գալմըշ տէյիլ իսէք: Իմաի պիր ան էվվէլ, իթթիհատլարըն թէճէմիւլիւնիւ պէքլէ-

մէքսիզին, իթթիհատլարըմըզըն իճրա մէճ-
լիսլէրի տէրազապ իչէ պաշլամալը տըրլար:
էյէր պու Յուլիստէ Յուրիխտէքի ինիգատ է-
տէճէք Նիւնհա Կիր. Մէք. մէճլիս ի ումումի-
սինտէն իսթիֆատէ էտէմէզսէք 3—4 սէնէ
տահա պէքլէմէք իճապ էտէր:

Վագթի ֆէվթ էթմէյէլիս, «Աթ պինէնին,
գըլըճ գուշանանըն տըր:»

ՐՈՒՍԻԱ ՎԷ ՐՈՒՍԼԱՐ

(Ճէլալ Նուրի պէյին տար իւլ ֆիւնուն գոն-
ֆէրանս սալոնունտա իյրատ էթտիյի նութգուն
խիւլասասը տըր):

Վէգաի ի ախրէ գայէթ վազըն պիր սու-
րէթտէ կէօսթէրաի քի, Թիւրքիանըն էն միւտ-
հիչ խասըմը ճանը Րուսիա տըր: Րուսիանըն
ասրլարտան պէրու մէթանէթ վէ սէպաթ իլէ
թագիպ էթտիյի սիյասէթ՝ Թիւրքիայը էզմէք
մահվ էթմէք օլմուշ տըր: Իմտի տէյէր քի
պու էն պէօյիւք տիւշմէնիմիզի էյի թանըյա-
լըմ վէ պազը ճիհէթլէրտէ անտէն իպրէթ ա-
լալըմ: Խնկիլթէրրա միւսթէննա ատտ օլու-
նարագ տիւնեանըն էն ճէսիմ տէվլէթի Րու-
սիա օլուպ 160 միլիօն էհալիսի վար: Հաթթա
Րուսիա Խնկիլթէրրայա շու ճիհէթտէն ֆաիգ
տիր քի, արագիսի տաղընրգ օլմայըպ հէփսի
պիր գըթա թէչքիլ էտէր վէ միւտաֆասսը
գօլայ տըր: Սըրֆ էվրօփա Րուսիասը էվրօ-
փանըն պագի գըսմընտան արագիճէ պէօյիւք
տիր վէ պու գօճաման արագի հանի Րուսիա
վէ Սիպերիա, պիր չըմէնտըֆէր խաթթըյա
Պահրը Մուհիթի քէպիրէ մէրպուլթ օլուպ՝
10 կիւնտէ ֆէթէրսպուրկտան Շֆօրթարթուրա
կիտիլէպիլիյօր: Պու խաթթ սայէսինտէ Րու-
սիա ազսա ի շարգտա ախրէն փէք մուհիմ
պիր յօյ օյնամաղա պաշլատը իսէ տէ Ճափօ-
նիանըն անըն գարչըսընա փէք գուվվէթլի պիր
րագիպ հալինտէ չըգմասը, ազսա ի շարգտա-
քի նուֆուզունու էփէյի թէնգիս էթտի: Րու-
սիա տիւնեանըն էն զէնկին արագիլէրինէ սա-
հիպ տիր: Էրպապը ֆէննին թախմինինէ կէօ-
րէ Րուսիատա 700 միլիար թօնօ մատէն քէօ-
միւրիւ վար քի, պունուն սիյասի վէ իգթիսա-
տի փէք պէօյիւք էհէմմիյէթի վար տըր: Խն-
կիլթէրրատա 500 միլիար թօնօ քէչֆ օլունմը
իտի վէ պու թախմին տօղրու չըգալը: Րու-
սիատա քէգա մէպգուլ կազ մէնպալարը վար
վէ գաթէն Թիւրքիանըն Պագու կազըյա
թէնվիր օլունտուղու մալիւմ տիր: Ջրաաթ

տախի Րուսիատա միւթէրագի պիր հալտէ
օլուպ, պուզտայ իւզէրինտէն կէնիչ թիճարէթի
վար: Միր ուսուլունուն վագաա զրաաթա գի-
յանը տօգանըյօր իսէ տէ, ուսուլը անրարա-
նէնին թաթպիգիլէ պունլար տախի գալլ օ-
լաճագ կէօրիւնիլյօրլար: Վօլկա նէհրի, Րու-
սիանըն զրաաթ նօպթաի նագարընտան էն
մուհիմ նէհրի տիր: Թունա նէհրի կէչտիյի
էէրլէրէ նա՞սըլ պէրէքէթ օլմուշսա, Վօլկա
տախի իագա էթտիյի արագիլէ օգատար ֆաի-
տէլի օլմուշ տըր:

Րուսիանըն էհալիսի մուխթէլիֆ անասը-
տան միւրէքքէպ օլուպ, թապիի էն մուհիմ
իւնսիւր Րուս տըր: Րուսլար տախի քէգա 2
ճինս տիրլէր, պիրի ալ Րուս, տիկէրի պէ-
յազ Րուս: Ասլ Րուսլար Մօսքօֆ ճիվարըն-
տաքի Րուսլար օլուպ, պէյազ Րուսլար իսէ
տահա զիյատէ շիմալի գըսմտա եաշարլար:
Ասլ Րուսլար իլէ պէյազ Րուսլարըն ֆարգը
Թիւրքլէրլէ թաթարլարըն ֆարգընա միւշա-
պիս տիր: Րուսլար էքսէրիլէթ ի ազիմէ իթի-
պարըյա ճահիլ տիրլէր վէ հիւքիւմէթ, քէչֆէ
մայէշա գօյուն սիւրիւսիւ կիպի Րուսլարը ի-
տարէ էտէպիլմէք իչիւն, անլէրին ճահիլ գալ-
մասընտա պիր մէնֆաաթը սիյասիլէ կէօրիւ-
յօր: Թէքրար պու ճէհալէթին նէթիճէ ի թա-
պիլէյսի օլարագ Րուսլար միւթէասսըպ տըր-
լար: Դաթէտրալլար ինչա էթտիլմէք իչիւն
փէք միւսրիֆանէ սարֆիյաթլար օլուր: Պիր
Դաթէտրալտա պուլունտուղում սըրատա, ա-
տէթա պիր սէճտէ մաքինասը իմիշ կիպի պիր
Րուսըն եիւզ տէֆա ալէտտէվամ եէրի էօփիւպ
գալգաղընը սէյր էթտիմ: Րուսլար՝ քէչֆ ու
զէվզէ մէյալ պիր գալմ օլուպ բիշվէթ ա-
լըպ վէրմէյէ տէ ֆէվգէլատէ միւսթաիտ տիր-
լէր: Պիր ամիրալ՝ Րուս տօնանմասընը պուհ-
րանլը պիր նօգթատա հարաքէթ էթտիրմէք
իչիւն պիր միլիօն լիւրա թալէպ էթտի վէ ալ-
տըգտան սօնրա հարաքէթ էթտիրտի: Թէքրար
պիր Րուս տօսթում վար, սիյասի պիր ճիւրմ-
տէն տօլայը իտամա մահքիւմ օլմուշ օլուպ
իտամ օլունաճաղընտան պիր դաշ սաաթ էվ-
վէլ էփէյի պիր մըգտարա պալիզ օլան սէրվէ-
թինի հաքիմլէրին թէքլիֆի իւզէրինէ անլէրէ
հիպէ էտէրէք, իտամտան գուրթուլմուշ տըր:
Պունունլա պէրապէր Րուսլարտա էգէլլ իւլ է-
գէլլիլէթ օլան պիր եիւքսէք թապագա վար
քի, էզ հէր ճիհէթ էն միւթէմէտտին վէ միւ-
թէրագի պիր գըսմ թէչքիլ էտէրլէր:

Րուսիան չէր տրամադրուած արաւորտա-
 քն մուհիմըներէ, Ալմանար, Լէհլէր, Թիւրք վէ-
 Թաթարար, Ենհուտիւր վէ Էրմէնիւր տիր-
 Լէհլէր՝ Րուսիան չէր րահաթարդ իւնսիւրիւ
 տիր։ Լէհլէր արաւորտա գուզվէթլի սուրէթ-
 տէ միլլի հիսսիյաթ ամիլ օլմագտա վէ զայ օլ-
 մուշ իսթիլալէրինի էլտէ էթմէք իչին իւ-
 թիլալի գօմիթէլէրի իչլէմէքտէ տիր։ Րուսիա
 պուշլարըն միլլի հիսսիյաթընը թապիիք էթ-
 մէյէ տիւրիւ տիւրիւ վասըթալարալ չալըշմը
 իսէ տէ մուվաֆֆագ օլմատը։ Մէսէլա Լէհ
 մէքթէպլէրինի գաւիատըպ Րուս մէքթէպլէրի
 աչտը, վէ Լէհլէրէ Րուսճայը ճէպրէն էօյրէ-
 տիպ լիսանլարընը ունութաուրմագ իսթէտի
 իսէ տէ, Լէհլէր պու Րուս մէքթէպլէրինի
 գարըն պօյքօթ աչարալ էվաուլարընը օրատա
 թալիմ էթտիրմէտիլէր։ Լէհլէր միւնէվվէր օ-
 լուպ հէման քեաֆֆէսի օգուլուպ եազարար-
 էտէպիյաթլարը զայէթլէ միւթէրազգի տիր-
 Լէհլէրին միւսթագպէտէ Րուսիանըն պաշընա
 պիր պէլա օլաճաղընը իսպար էթմէք իչին
 քէհանէթէ հաճէթ եօգ տըր։

Րուսիանըն իքինճի մուհիմ իւնսիւրիւ
 Թիւրքլէր վէ Թաթարար տըր։ Թիւրքիատա
 Էրմէնիւր վէ Րուսլար նաճըլ իգթիսատ ա-
 լէմինի զապթ էթմիլլէր իսէ, էօյլէ տէ Րու-
 սիատա Թիւրքլէր իգթիսատէն զայէթ մուհիմ
 պիր մէվլի իհրազ էթմիլ օլուպ, թիճարէթ վէ
 սէնաաթըն եէտ ի զապթլարընա կէչիրմիլ տիր-
 լէր։ Թիւրքլէր՝ Թաթարլարըն պիր չիւպէսի
 տիր վէ տիլլէրի իսլամիլէթ տիր։ Րուսիա
 իսլամլարըն աչնի վազթտա զայէթ տէ թէմիլ
 տիրլէր վէ պէնիմ զիյարէթ էթմիլ օլուզում
 պիր գալ իսլամ էվլէրինին թէմիլլիլինի, իս-
 թանպօլ էքիսպիրինին խանէսինտէ կէօրմէ-
 միլիմ տիր։ Լիսանլարըն Թիւրքճէ իսէ տէ,
 պիզիմ Թիւրքճէտէն պիր ազ ֆարգը տըր։
 Ֆազաթ էտէպիյաթլարըն թէմաւէն պիզիմ է-
 տէպիյաթլարըն միւթապըգ տըր, չէօյլէ քի
 պիր Օսմանլը Թիւրք, Րուսիա Թիւրքլէրինին
 լիսանլարընը անլամալ իսէ տէ, հօճալարընը
 մուզվէնէթլիլէ անլէրլէ գօնուչապիլիլ։ Րու-
 սիա տիկէր անաւորա եափտըղը կիպի, իս-
 լամլարըն տախի թէմէսսիլ (Րուսլանտըրմագ)
 էթտիրմէյէ սայ էթմիլ իսէ տէ, Թիւրքլիւք վէ
 իսլամլըգ, փօրթարթուր զալէսինտէն տահա
 գուզվէթլի օլարագ մուգապէմէթ էթմիլ տիր։
 (Ալլըշլար)։ Իմտի պուրատա չայէտ Րուսիալը
 պիր իսլամ պուլուսուլօրոս սէլամլարընը Րու-

սիա իսլամլարընա թէպլիլ էթմին։ (Ալլըշլ) Սի-
 պէրիա վէ Թիւրքիատա Թիւրքլէրինին լիսան-
 լարըն պիզիմէնէ տահա եազըն օլուպ, պիր
 Օսմանլը՝ Պուսարա վէ իլիվ Թիւրքլէրիլլէ
 գօնուչուպ անլաչապիլիլ։ Ֆազաթ Ենհուտիլէր
 գատար զուլմ ու թէատտի կէօրէն Րուսիատա
 տիկէր պիր իւնսիւր եօգ տըր։ Պուշլար Րու-
 սիանըն հալընըգ պիր էյալէթլիտէ սաքին օ-
 լապիլիլլէր, եօլճուլուգ էթմէք իչին փէք
 ուզում վէ օսանճը մէրասիմէ թապի թութու-
 լուլար։ Պուշումն սէպէպի իսէ Ենհուտիլէրին
 զայէթլէ գուրնագ օլուպ եէրլի ճահիլ Րուս-
 լարա վէ քէօյլիլէրէ ֆահիլ ֆաիլ իլէ փարա
 իգրազ էյլէմէլէրի վէ պէօյլէճէ անլէրի զա-
 րարտիտէ էթմէլէրի օլմուշ տըր։

Գաֆգասիայա կիթմէմիլիմ, պիսալէն ալէյն
 օրա հազգընտա մաէթթէնսիլֆ չօգ պիր մա-
 լիւմաթըմ եօգ տըր։

Րուսիա սիյասէթինին միւզլէրի, աչըգ տէ-
 նիլ սահիլինէ էնմէյէ տաիմի սիւրէթտէ
 սայ էթմէք օլմուշ տըր։ Պէօյիւք փէթ-
 րօտան պու կիւնէ գատար պիւթլին իմ-
 փէրաթօրլար պու խաթթ իւզէրինտէ սէպաթ
 իլէ թագիպ էթմիլլէր տիր։ Հէր նէ գատէր
 պու կիւն Րուսիա Պալթիք վէ Սիյահ տէնիլ-
 լէրէ վէ Պահր Մուհիթ ի Բէպիրէ էնմիլ իսէ
 տէ, ալ հասրէթլինի չէքտիլի, Պահր Սէֆի-
 տին մաի տալլալարը տըր։ Շու հալտէ Րու-
 սիա պիզիմ խասըմը ճանըմըգ տըր, զիրա եա
 Րուսիա Պահր Սէֆիտէ էնէճէք վէ պէօյլէճէ
 Թիւրքիա օրթատան գալգաճագ, եա չիմտիքի
 մահպուս հալընտա գալգաճագ տըր։ Րուսիա-
 նըն էն զիյատէ հասրէթ չէքտիլի իսթան-
 պօլ տըր։ Բէնտի քէնտինի Պիզանս հիւքիւմ-
 տալլարընըն իսլէֆի ատտ էտէր։ Պօ-
 զազլար իսէ, թասազվուրուճա էնէմիլլէթլէ-
 րինի զայ էթտիլէր, զիրա պաշտա Րուսիա օ-
 լարագ եէնի պիր Պալգան Գօնֆէստուսիոնու
 թէչքիլ օլունապիլիպ Սելանիկ հա Գալալա
 տախի ասքէրի պիր լիման օլապիլիլ։

Րուսիա սիյասէթինին տիկէր պիր մէյլի տէ
 Հինտիսթանա էնմէք օլմուշ տըր վէ պիր կիւն
 մուհագգագ էնէճէք։ Իսլիլլէրրա վազաա
 չիմտի Րուսիա իլէ պիր իթիլաֆ հասըլ էթմիլ
 իսէ տէ, պու իթիլաֆ, մուհագգագ օլան պէ-
 լայը պիր միւտտէթ թէլիսիրտէն պաշգա պիր
 չէյ տիլիլ տիր։ Րուսիատա, խուսուսա շու սօն
 վէգայի սէպէպիլլէ փանալալիլզմ օ գատար
 գուզվէթլի պիր ճէրէեան հասըլ էթմիլ տիր

քի, իթիզատըմձա փանսրսիզմ վէ փանժեր-
ւանսիզմ արասընտա մուհաղգագ պիր չարփըշ-
մա օլաճագ տըր: Անճագ պու սուլնէն մի,
հօգսա հարպէն մի օլաճագ օրասընը քէստի-
րէմէմ: Բուսիա սիյասիլէթ շինասլարը, տիւն-
եանըն էն մէշուր տիւլումսթլարը օլուպ էք-
սէրի Ալման տըր, նիթէքիմ իսմլէրինտէն աէ
պէլլի տիր: Չօգ իլէրիյէ կիթմէյէ լիւզում հօգ,
իսթանսօլ Բուսիա սէֆիրի Մ. տը կիրս իս-
վէլլի տիր: Ֆաղաթ Բուսիա պունլարը Բուս-
լաշտըրմայը պիլմիշ տիր:

Բուսիա խասըմը ճանըմըղ օլմաղլա պէրա-
պէր չու խուսուհաթսա քէնտինտէն իպրէթ
ալապիլիթիք:

1. Էվրօփատան իսթիֆատէ էթմէյի պիլ-
մէք վէ պիր տէֆա իսթիֆատէ էթտիք մի,
անտէն սօնրա Էվրօփալըլարը գօլապիլէճէք
գատար պիր լիյագաթ վէ գուվվէթի հաիդ օ-
լապիլմէք:

2. Մարէշալ ֆօն Մօլթքէնին մուսթիլէլէ-
րինտէ զիքը էթտիլի կիպի, Բուսիա վէ թիւր-
քիատա իսլահաթ աշաղըտան հօգարըյա օլա-
ճագ եէրտէ, հօգարտան աշաղըյա օլմուշ տըր,
եանի հիւքիւմէթ ահարա՝ էհալի իսէ մուհաֆա-
ղաքեար պուլունմուշ տըր: Իմտի թիւրքիա-
նըն միւնէվվէր սընֆըր վէ հիւքիւմէթի, մու-
հաֆաղաքեար օլան ալամը նասը թէրազդի
վէ թէմէտտիւնէ իրչատ էթմէլի տիր, նիթէ-
քիմ Բուսիատա տախի պէօյլէ օլմուշ տըր:

3. Թէհլիքէյի կէօրիւր կէօրմէզ, ֆիւթուր
կէթիթմէյէրէք ըիճաթ էթմէք վէ գուսուրլա-
րըմըղը իսլահ էտէճէք գուվվէթ վէ իրատէթէ
մալիք օլմագ տըր:

ԻՆՍԱՆ ԱԼԼԱՅՍԸՉ ՕԼՈՒՐ ՄԸ

ՏՕԳ. Ա. Կ. ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ, ՊԻԼԷՃԻՔ

Շու սօն սէնէլէրտէ միլլէթիմիզ արասընտա
Ալլահըն մէվճուտիյէթինի ինքեար էթմէյէ
տօղրու պիր մէյլ կէօրիւլմէքտէ տիր: Կէնճ-
լէրիմիզ, նէյի ինքեար եա գապուլ էթտիք-
լէրինի պիլմէյէրէք Ալլահըն մէվճուտիյէթինի
ինքեար էթմէքլիյի, կէնճլէրին, եախօտ մէք-
թէպիլլէրին վէ մէտէնիյէթին պիր մօտաոր
գանն էտէրէք պու ազընթըտան սիւրիւքէ-
նիպ կիտիյօրլար:

Ինսան Ալլահըզ եաշայապիլի՞ր մի: Պիր
նօզթա ի նազարտան պու սիւալա հաճէթ հօգ
տըր, զիրա Ալլահ վէ ինսան, բուհ վէ մատտէ,
պիրիպիրլէրինին միւթէմիմի օլարագ գաթիէն

պիրի տիկէրինտէն այրըլաճագ: Էվվէթ, մատ-
տէ՝ բուհսուզ էօլիւ օլտուղու կիպի, բուհ տա-
խի մատտէսիզ քէնտի քէնտինի իզհար էտէ-
մէզ: Պու հագիգաթ միլիօնլարա իրիսթի-
յանլարըն իման վէ հայաթլարընըն էստընը
թէշքիլ էթտիլի հալտէ պիր թաղըմ քիմսէ-
լէր անը ինքեար իլէ, պու շէյլէրէ ինա-
նանլարը, կէօյա իլմին աճաիպաթընա վէ թա-
պիլթըն սըրըլարընա աշինա տէյիլլէր, տէյու
հիճվ էտէրլէր վէ էյէր Ալլահըն մէվճուտիյէ-
թինէ իման էտէն պիր թապիպ իսէ, եազը՝ք
քի, ինսանըն մատտի թէշէքքիւլլի վէ թէ-
քէվվիւնիւնէ ալիհա իքէն պիլէ, պէօյլէ գօճա
գարը մասալլարընա ինանըյօր տէյու անը
թայիպ վէ եա իսթիհզա էտէրլէր վէ ֆիթապը
Մուգատտէսին պի ալ ու էսաս օլտուղունու
իտտաա էյլէրլէր: Փէք ալա, ֆարզ էտէլիմ
իտտաա էյլէրլէր: Փէք ալա, ֆարզ էտէլիմ
քի պիզ տէ ֆիւթիւպ ի Մուգատտէսէյէ վէ Ալ-
լահըն մէվճուտիյէթինէ չիւպիէ էտէլիմ, օլ գէ-
ման չու սիւալա, եանի, Ալլահըն մէվ-
ճուտ օլտուր մը, եախօտ ինսան Ալլահըզ եա-
շա՞ր մը սիւալընա նասը՞ ճէվապ վէրէճէյիլ:
Շու ալէմլէր քէնտի պի հիսապ մէվճուտա-
թըյա, անլէր արասընտա պիր հիւլէ մէսա-
պէսինտէ օլան տիւնեա պիւթիւն մախուգա-
թըյա վէ անլէրտէ գահիր օլան հիւն, ինթի-
զամ, աճայիպաթըյա նա՞սըլ վիւճիւտէ կէլմիշ
տիր: Էյէր անլէրի խալզ էտէն պիր զաք եա
գուվվէթ հօգ իսէ քէնտի քէնտիլէրինէ՞ մի
հասըլ օլտուլար: Էյէր «Էվլիք» տէր իսէք,
պու ճէվապըմըզ կիլիքա մանթըզա գարչը
տըր, զիրա չօճուզլար տախի, պիլիլլէր քի,
հէր էսէրին պիր սէպէպի վար տըր: Ճէպիմ-
տէքի սաաթը հէր էլիմէ ալըպ պապաղըմտա,
օնու թէրթիպ էտէն պիր ֆապրիգանըն վէ անը
իճատ էտէն պիր զաթըն մէվճուտիյէթինի ֆարզ
էթտիլիմ կիպի, սապահլայըն փարլայան կիւ-
նէյի կէօրտիւլլամտէ, գուչարըն հաղմէսինի ի-
չիթտիլիմտէ, եաղան դար տանէլէրինին ինթի-
զամընը սէյր էյլէտիլիմտէ վէ եախօտ քիւլիւ-
ճէք սիւպիանըն սէքիպ սըյրատըղընը վէ թաթ-
լը թէպէսսիւմլէրինի կէօրտիւլլամտէ, պու
ճիւմլէ շէյլէրին պիր սէպէպի, պանիսի վէ իս-
լիզի օլտուղունու ֆարզ էտէրիմ:

Սանիկե, մէքքիւր կիլիք ճէվապը ալէմտէ
հիչ պիր շէյ պիւա սէպէպ հասըլ օլամագ գաի-
տէ ի քիւլլէյէսինէ գարչը տըր: Սահէ ի սէ-
մայը թէզլին էտէն պի հիսապ էսսամը միւ-
նէվվէրէ հիչ պիր վաթթ քէնտիլիլլէրինտէն

մէյտանա կէլմէմիշ իտիյի կիպի, սաթիւն զէ-
մինի թաղսիմ վէ թէրսիմ էտէն Հիմալայա վէ
Ալիւար, Աթլանթիք վէ Մուհիթի քէտիլլէր,
քէնտի քէնտիլլէրինի հասըլ էթմէմիշ տիրլէր:
Պիր գաթրէ սու իքի Հայստօնէն վէ պիր Օֆ-
սիմէնտէն հասըլ օլտուղը կիպի՝ անտէ պուլու-
նան միքրօպլարը տախի հուսուլէ կէթիլլէն
պիր գուվլէթ վար սըր: Նի՛շիւն ուզաղա եօ-
րուլույօրըմ, պէն քէնտիմ նասըլ թէշէքքիւլ
էթմիշ իմ, քէնտի քէնտիմի՝ մի հասըլ էթտիմ:
Վագթըլլա օլ մէշհուր լիւման տէհա Գանթ,
չէօյլէ տէմիշ տիր. «Իքի չէյ պէնի հայրէթտէ
պրազըյօր, պիրի կէճէնին սիւքիւնէթինտէ
սէմայա պագտըղըմտա օրատա կէօրսիլլիւմ
պի հիսապ վէ միւնէվլէր էճսամ վէ անլէր
արասընտա մէվճուտ օլան ինթիզամ, տիլէրի
իսէ, քէնտի տէրունիմէ պագտըղըմտա կէօր-
տիլլիւմ խասալիս ի մանէվլիյէ վէ հիսսիյաթը
րուհանիյէմ:» Մատէմ քի, հէր չէյի մատտէ-
թէն թէֆսիր էտէճէյիզ, պրագալըմ Գանթ
քէնտի մանէվլի գապիլիյէթլէրի վէ րուհանի
հիսսիյաթըլլէ ուղրաչըն, պիզ ինսանը մատտէ-
թէն թահթը միւթէլապա ալալըմ: Ինսան
թէվէլլիւտ էտիպ թէտրիճէն պէօյիյէրէք մախ-
լուգաթըն սէր էֆրազը օլույօր: Վագար, ա-
զամէթ, լէթաֆէթ վէ նէճապէթ իպրազ էտիպ,
պիւթիւն մախլուգաթը վէ հաթթա թապիա-
թըն աճաիպ գուվլէթլէրինի քէյֆէ մայէչա
իսթիմալ էտիյօր: Տախիլէն իսէ պիր թագըմ
ազալարա մալիք տիր քի անլէրտէ, մանդու-
մէ ի չէմսիյէի իտարէ էտէն նիզամաթտան
տահա մուհիմմ սըրըլար մէրի իւլ իճրա օլու-
յօր, պուշլարը հա՛նլը գուվլէթ վէ եա գալտէ
իլէ թէֆսիր էտէճէքսին: Սատէճէ պիր հազմ
մուամէլէսինի էլէ ալ, կէտիյիմիզ թաամ վիւ-
ճուտին հէր գէրրէսինէ տաղըլլապ պիր եէրտէ
պէյնէ, տիկէրինտէ ազալէթէ, գըլա, քէմիյէ,
թըրնաղա թէհապիլիւ էտիյօր: Պուշու իտարէ
էտէն գուվլէթին մէնպալը նէ՛ տիր: Գալպին
պէօյիւք պիր թուլուսպա կիպի պիր թարաֆ-
տան վիւճուտտէն ալտէթ էտէն սիյահ գանը
քէնտինէ ճէլպ էտիպ թէմիլլէնմէք իչիւն ազ
ճիյէրլէրէ սէվզ էյլէմէսի վէ օրատան եինէ
քէնտիսինէ ճէլպ իլէ վիւճիւտին հէր ճիհէթինէ
իրսալ էթմէսի նէ՛ գուվլէթ իլէ օլույօր: Պէյ-
րէքլէր տաղիգէտէ իքի տէֆա պիւթիւն դան
ազընթըսըն քէնտի տէրունիստէն կէչիլլէրէք
սիւվիւպ թէմիլլէյօր: Էլ հասըլ գալըն տիվար-
լար իլէ մահուր պիր սէրայտա իճրա ի հիւ-

քիւմէթ էտէն պիր իմփէրաթօր կիպի՝ գալըն
քէմիլլէրաէն միւթէշէքքիւլ գաֆա իչինտէ
օթուրուպ վիւճիւտին հէր պիր գըսմընա թէ-
լէգրաֆ իտթլարը իլէ մէրպուլթ օլան վէ
վիւճիւտին հէր պիր հարաքէթինի, եիւրիւ-
մէյի, սէօյլէմէյի, իչլէմէյի, կէօլլէրին կէօր-
մէսինի, գալազլարըն իչիթմէսինի, պուշնուշ
գօղու ալմասընը, գալպին չարիմասընը րի-
յէթլէրին թէնէֆֆիւտինիւ, միտէնին հազմ
էթմէսինի, հաթթա անլէրին պէսլէնմէք վէ
պէօյիւմէսինի իտարէ էյլէյէն տիմաղ՝ պու ա-
ճայիպ գուվլէթի քիմտէ՛ն ալմըշ սըր: Փար-
մաղըմ աթէշէ տօղունաղընտա, պիր սանիյէ-
տէ անը կէրի չէքէրիմ, պու ֆիլլէվլէլա փարմա-
ղըմըն ուճունա տօղունան հիսսիյաթըն տիմաղա
նագլ օլունմաղընտան սօնրա, չէքմէք իչիւն փար-
մաղը իտարէ էտէն ազալաթա էմը կէլմէսինաէն
իպարէթ օլտուղու հալտէ, իչպու մուամէլէյի
պու գատար սէպաթլա իճրա էյլէյէն գուվլէ-
թին մէնպալը նէ՛րէտէ տիր: Հէր կիւն պիւլէր-
ճէ փարչալարը տէօքիլէն պիր սաչ թէլինի
օրթատան քէսէրէք խուրտէպին ալթընտա
սէյը էյլէսէք՝ անլէր թաամ պիր աղաճ պէտէնի
կիպի դաթ գաթ գափաղլարտան վէ օրթատա
էօզ հալինտէ օլան գըսմտան իպարէթ օլտու-
ղունու վէ պուշլարըն տէրինին գաթլարը իչինէ
պիր գաչ աղաճըն թօփրաղա կէօմիլլաթիւլ
կիպի կէօմիլլաթիւլինի կէօրիւրսին: Պիլ ճիւմլէ
ազալաթ ու ասապըն, Աթլանթիյին թէլէկրաֆ
խաթթը կիպի պիր թագըմ տէմէթլէրտէն վէ
օլ տէմէթլէրի թէշէքքիւլ էտէն հէր պիր թէլին
տախի եինէ այրը այրը թէլլէրաէն իպարէթ օլ-
տուղունու վէ հէր պիր տէմէթին տախի խու-
սուսի պիր կէօմլէք իլէ մուհաֆագա օլտուղունը,
գուլագ տէնիլէն աճայըպ իչիթմէք մագինասը-
նըն հէլէգօնլարը իչինտէքի սէյալէնին թէլա-
թի: միւ վէ սէտա ազընթըլարընը տիմաղա իյսալ
էյլէմէսինի, կէօզ տէնիլէն պասար մաքինասը-
նըն թապաղա ի միւլէպպէքէ իւղէրինտէ սու-
րէթլէր թէրսիմ էտէրէք պասարը հուսուլէ
կէթիլլմէսինի վէ օլ թապաղա ի միւլէպպէքէնին
օն ասէտ ինճէ գաթլարտան իպարէթ օլտու-
ղունու կէօրտիլլիւտէ, հա՛նլը ազլը սէլիմ
սահիպի պու ճիւմլէ չէյլէր քէնտիլլէրէրինտէն
օլտու անլէպիլլիւ: Պէն պուշլարը սէյը ու միւ-
թէլաա էտէրքէն սահիպ ի մէղոնը կիպի, «Եա
Բապպ իչլէրին նէ՛ աճայիպ տիր, անլէրին
ճիւմլէսինի իլմ իլէ եափսըն» տէյու նիտա է-
տէրիմ: Սէն, աճէպա սէն է՛յ կէնի կէթմէ ֆի-

լօսօֆ, սէն նէ՞ տէրսին Պիթթապի պու ճիւմ-
լէ էսէրլէրին պիր սէպէպի էվվէլի վար օւ-
տուղունու ինքեար էսէմէզսին վէ օ սէպիպ
խսէ զանն էտէրիմ սէնին էֆքեարընճա քապիաք
տըր: էվվէթ եէնի թալիմ մուճիպինճէ հէր շէյ
մատտէթէն քապիաքտա թէշէքքիւլ էթմիշ
տիր վէ Ալլահ տէնիլէն պիր իսպիգ ի էքպէր
եօգ տըր: էվվէթ, պիզտէ անլէր կիպի տէրիգ
քի, պու ճիւմլէ շէյլէր թապիաթ տէնիլէն ֆապ-
րիգատա հուսուլէ կէլտիլէր, ֆազաթ օրատա
տուրմայըպ պիր ազ տահա իլէրի կիտէրէք
տէրիգ քի թապիաթ տէնիլէն ֆապրիգանըն
պիր տիրէքթօր վէ ամիրի վար տըր, օ ամիր
խսէ Ալլան տըր:

ՏԻՆԻ

«ԲԵԼՍՍ ՕԼՏՈՐԵՍ»

Ատէմ իշիւն խէլաս պէօյիւք պիր մէսէլէ
տիր: Օ՝ թապիաթըն գուվվէթլէրի էօնիւնտէ
աճիգ վէ պիշարէ պիր հալտա տուրուր իքէն
տէրունինտէ գօրգու հիսս էտէր վէ անա պու
թապիաթըն արգասընտա ատիլ վէ ազիմ պիր
եա զիյատէ իլահլար պուլունտուղու խապէր
վէրիլինճէ խալֆ ու խաշիյէթի տահա տէնիլէթ-
լի պիր հալ քէսպ էտէր վէ պունլարըն էլին-
տէն գուրթուլմագ իսթէր: իսաթալըգ վէ էօ-
լիւմ, հաթթա էօլիւմտէն էօթէտէ ինթիզամ
վէ միւճաղաթ քէնտինի գօրգուտուր վէ պուն-
լարտան խէլաս օլմանըն հօլունու տիւշիւնիւր:

Պու խարիճի թէհտիտտէն խէլաս օլմագ ի-
շիւն տիւշիւնիւրքէն, պիր տէ տէրունի սնվա-
լընտա խէլասա միւհթաճ ճիհէթլէր կէօրիւր:

Տէրունինտէ իսթիլաֆլար վէ թէնագուզլար
պուլուր, քէնտի քէնտիսինի թագպիհ էտէճէք
ֆիլիլէրտէ պուլունույօր, քէնտի քէնտիսինին
հաքիմի օլույօր, քէնտի տէրունինտէն պիր ին-
գիսամ, պիր խուսուսմէթ վէ իթապ հիսսի պու-
լույօր, պու հալտան գուրթուլմագ կէրէք տիր:

Ատէմ քէնտի իրատէթինտէ պիր էսարէթ,
փրօղրամլարընտա պիր նօգսան, հայաթ նի-
շանկիհանընճա պիր ուգուպէթ հիսս էտիյօր:
Բէմալա թալիպ տիր, լաքին քեամիլ օլմայօր:

Պաղէն պու միւշքիլաթըն սէպէպինի տի-
շարտա պուլույօր, եա պիր ճէպպար, եա պիր
սընֆ, եա պիր ուսուլ քէնտինի էսիր վէ ի-
խաֆէ էտիյօր տէյու զանն էտէրէք, օ խարիճի
գուվվէթին էլինտին գուրթուլմագ չալըյօր:

Տինսիլլիք, Յեղախիտըրիւնըս, Սօսիալիզմ,
Սըֆրէճիսթիք վէ էմալի հարաքէթլէր խէլաս
տավասը տըրլար:

Ատէմին արատըր չու տըր քի քէնտի տէ-
րունինտէ թէնագուզ, խարիճտէն թէարրուգ վէ
թէհտիտ վէ միւսթագպէլինտէ էգիյէթ վէ իգ-
թիրապ պուլմասըն:

Պու խէլասը պաղըլար տին տաիրէսինտէ,
պաղըլար տիրէթտէ, պաղըլար պու տիւնեա-
տա, պաղըլար ճէսէտտէ, պաղըլար րուհտա,
պաղըլար տէրունլէրինտէ, պաղըլար պաշգա-
լարտա արայօրլար: Լաքին ճիւմլէսինին տէ
արատըրը խէլաս տըր:

Պու խէլաս էվվէլա աշեւին սէրուհիւսկ,
քէնտի գարընսա իճրա օլունաճագ պիր շէյ
տիր: Պու ճիհանտա հէր շէյ սըրասընտա վէ
անէնկ իւզրէ պուլունսա, լաքին պէն քէնտիմ
տիւզէնսիգ օլսամ երինէ պէն փերիշան օլուրմ:
Պէն պիր չիշէք իսէմ պիր չիշէք մագամընտա,
պիր գէրրէ իսէմ եա պիր ճիհան իսէմ օ հալ-
տա միւքէմմէլ պիր ֆէրտ օլմալըյմ: Պէնիմ
չու իշինտէ պուլունաղըրմ ճիհանտա վաղիյէ-
թիմ տօղրու օլմալը տըր:

Պու սէպէպտէն կէօղիւմիւղիւ գափայարագ
տէյիլ կէօղիւմիւղիւ աչարագ, ճէհալէթլէ տէյիլ
իլմ իլէ վէ իլհամ իլէ խէլաս օլապիլէճէյիլ:
Սէնի վէ մուհիթինի թամմ օլտուղու կիսի
կէօր քի խէլասըն թէնմին օլունսուն: Չէօլտէ
հօճուլուգ էտէն՝ երլտըլարա վէ տէրեատա
սէֆէր էտէն՝ գըպլէնիւմասընա միւհթաճ օլ-
տուղու կիպի, պիզէ տէ հայաթտա հագիգաթ
վէ պասար լազըմ տըր:

Վէ իշթէ ատէմ պու պասարա նաիլ օլուն-
ճա կէօրիւր քի խէլաս Ալլահտան տէյիլ Ալ-
լահտա տըր: Ալլահըն երլգիւնտէն, անըն դա-
գապընտան, անըն չիտտէթինտէն գուրթուլ-
մագ խէլաս տէյիլ, հայաթըմըրը Ալլահտա
պուլմագ հագիգի խէլաս տըր: Ատէմ Ալլահը
պուլմագլա խէլաս պուլուր:

Լաքին նէ՞ ճիսս Ալլահ. իշթէ սիւալ պու
տըր:

Փարգլը տիրլէր ատէմէ էօյլէ պիր Ալլահ
կէօսթէրիյօրլար քի ծնուն երլգիւնտէն գուր-
թուլմագ ֆիլվագը խէլաս տըր:

Լաքին սէն էօյլէ պիր Ալլահ պուլ քի, օ
սէնին ազլի գուվվէթլէրինէ րիայէթ էթսին,
սէնի հագիգաթլէ ճէզպ էթսին, օ սէնի գօր-
գուրթմայըպ սէնտէ մուհապպէթ հասըլ էթսին,
սէնին հայաթընը տարալթմայըպ սէնի վասի

պիր մէջտանա տալէն էթմին, ինսանիյէթինի երեքսէլտիպ սէնի էյի վէ քեամիլ պիր ատէմ- լիյէ սէվզ էթմին, իշթէ պու Ալլահը պուլա- պիլթրսէն, պու պուլուլ սէնի խէլաս էտէր:

Իշթէ Բրիստոստա զանիր օլան Ալլահ պէօյ- լէսի պիր Ալլահ տըր:

Օ պիզտէն ուզագ տէյիլ պիզի սէվէն տիր, պիզի դօրգուտան տէյիլ պիզէ քէնտիսինի սէվ- տիրէն տիր, պիզէ հուրրիյէթ վէ ինայէթ վէ- ըն տիր, պիզիմ հայաթըմըզա իշթիրաք էտիպ պիզէ իլահի ինսանըղը պիլթիլի կէօսթէրէն տիր:

Իմտի պիր ատէմ պուլը կէօրիւր վէ քէն- տինի արայան պու Ալլահ քէնտիսինի թէս- լիմ էտէրսէ, քէնտինի սէվէն Ալլահը քէնտի- սի տէ սէվէրսէ, ատէմ պու ճիհանտա հէր չէյէ նազարէն տօղրու մէվզիի պուլմուլ օլուր: Պու իսէ հագիգի խէլաս տըր:

Պիր ատէմ Բրիստոստա միւնքէյիֆ օլան Ալլահը կէօրիւր, պիլթիլթիյար քէնտի քէն- տիսինի անա թէսլիմ էտէրսէ, օ ատէմ հէմ քէնտի տէրուսինտէ, հէմ գօնչուլարընա նա- զարէն, հէմ թապիլթա, հէմ Ալլահա նազա- ըն, հէմ պու տիւնեա իչիւն, հէմ էպէտիլիք իչիւն պիր տէֆա վէ քեամիլէն խէլաս պուլ- մուլ տըր:

Պէօյլէ պիր քիմսէ ասլա թէրէտտիւտ էթ- մէյէրէք, «Պէն խէրսս օջուռն» տէյէպիլիր վէ տէմէլի տիր: Իշթէ խէլասըն իւք մանասը պու տըր:

Յ. Գ. Գ.

ՄԻԻԹԱԼԷԱԹ

Էկէր պիզ Բիթապը Մուգատտէստէ թա- լիմ էտիլէն էսասլարա թէվֆիգէն հարաքէթ էտէր իսէք, մէմէքէթիմիք ֆէյզ ու ֆիլահ թարիգիստէ թէրազգը էտէճէք տիր, լաքին էյէր պիզ վէ էվլատարըմըզ անըն նուֆուզ վէ թալիլթիլթիլի իմալ էտէրսէք, էմին օլալըմ քի չօգ կէնմէզտէն պալըմըզա էօյլէ ֆէլաքէթ- լէր կէլէճէք քի պիզիմ պիլթիլթիլ չան ու չէ- ընֆիլթիլի հէր իլէ եէքսան էտէճէք տիր:

ՏԷՆԵԼ ՈՒԷՊԸՍԹԸՐ

Դանասթքեար ատէմ օ տըր քի Ալլահըն քէնտիսի իչիւն ինթիխապ էթմէսինէ միւսաա- տէ էտէր: Փագիր իմ տէյու հիսս էտէն ատէմ ասլ ֆագիր օ տըր: Պիր ատէմ պէօյիւք սէր-

վէթէ մալիք իքէն պիլէ սապրսրզըզլա տահա զիյատէսինէ հասրէթ չէքէրսէ՝ հէման օ ֆիլ- լիլէ ֆագիր օլտուղուլը իսպաթ էտէր:

→→→→→

Ձաթըն պիրիսի «Ատէմին միւթալէա էտէ- ճէյի էն միւնասիպ չէյ ատէմ տիր», տէմիլ: Պու ֆիքրէ մուխալիֆ տէյիլիմ, լաքին պէնճէ չու տա այնի տէրէճէ սահիհ տիր քի, Ալլահըն միւնթէխապլարընըն միւթալէա էտէճէյի էն միւնասիպ չէյ Ալլահ տըր: Էվլատուլլահըն նա- զարը տըզգաթընը ճէլպ էտէճէք էն երեքսէք մէսէլէ օ Ձաթը քէքպէր տիր քի անա «Փէտէ- ըրմ» թէսմիլէ էտէր: Բրիստոսը միւթալէա էթ- մէք հէր պիր հարայա մէրհէմ տիր, Փէտէր հագգընտա թէֆէքքիւր էթմէք հէր քէտէրի թէսքին էտէր, Բուհ իւլ Գուտս հագգընտա միւ- թալաաթ հէր պէլէ իչիւն շաֆի պալասան տըր:

ՍՓԸՐՃԸՆ

ՄԻԻԹԷՆԷՎՎԻ

ՏԷՐԹ ԵԱՓԸՐԱԳԼԸ ԵՕՆԱՍ

6.

«Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսուլն», սիւալ էթտի կէնճ: «Տէտիլինի անլամայօրուլն»

«Նէ տէ պէն», տէտի Հաֆըզ:

Եէհուտի «Ձիրա կէնճլէրին կէօլլէրի տահա աչըլմամը տըր, սինիինի ալմըլ օլան ատէմ- լէրինքի տէ ատէթլէր իլէ քէօրլէնմիլ օլուր: Պու չէօլիւն օրթասընտա նի՞չիւն պու սանթ աղաճլարը պէօյիլէպիլիյօր: Պիլթիւն էթրաֆ- տա գուլմտան պաչգա պիր չէյ հօգ իքէն, նա- սըլ չու գօյուլար կէչիլ օթլարտա հալըլը- յօրլար: Գօյուլարըն աչաղլարը հանընտա տօլաչան գուլար նի՞չիւն ինճէճիք զիլլէրլէ սօլու օլան թօփրաղը կաղալարըլա էլիյօրլար: Պու չէյլէրի հէր կիւն կէօրիւյօրսուլուզ վէ անլէրի չօգ տէֆա կէօրտիլիւնիւզ իչիւն ան- լէր հագգընտա հիլ սիւլիւնմէյօրսուլուզ: Ֆիլթիւն ատէմլէր տէ պէօյլէ տիր, էյէր հէր սապահ կիւնէլ մուալլէն վաղթընտա տօղմասա խտի, ատէմլէր կիւնէլին հիւսնիւնէ միւթէհայ- յիր գալաճաղլարտը», տէտի:

«Տօղրու տըր», տէտի Ապտուլլահ տիւլիւն- ճէլի պիր թարգաա: Պու օթուլն ալթընտա պիր գուլու, պէլքի խալիֆին չօգ էվլէլ գաղմըլ օլտուղու գուլուլարտան պիրի վար տըր:

«Պու փինարը պուլան պիր խաղինէ պու-

պաշ չօճուգ, պու ուղուրսուգ չուղուրտա սէն սէնի կէօմթէյէ եէմիւն մի էթտին։»

«Ամուճա,» ճէվապ վէրտի Ապտուլլահ, արգըն տէրինէրինտէն կէլէն պիր սէտա իլէ, «մատէմ քի օրատա սըն, լուծֆէն քէնտիրի չէք վէ զէնպիրի պօշալթ, զիրա օ զէման տա-հա չապուգ իչէյէպիրիրմ։»

«Զէվալլը չօճուգ,» տէտի Հաֆըզ, էօֆքէ-տէն զիյատէ թէրահիլմ հիսս էտէրէք, «Չօճուգըղընտա սանա էօյրէթտիյիմ տէրս-լէրի ունութտօն մը, վալիտէնէ վէ պանա հիւրմէթին պու գատար ա՞ղ մը տըր քի պիզէ պէօյլէ էգլյէթ վէրիյօրսըն։»

«Ամուճա! Ամուճա!» պաղըրտը Ապտուլլահ ափանսըզ, «Բուծուգէթ հիսս էտիյօրում! Սու չըզըյօր! չափուգ քէնտիրի չէք, եօգսա մահլ օլաճաղըմ!»

Հաֆըզ քէնտիրի թուծտու վէ պիրիւն գուվէթինի թօփալարադ, եէկէնինի գույու-տան եօգարը չէքտի։ Լաքին չօճուգ չամուր-լարա պիլէնմիշ, պայըլմը վէ եարը պօղտւմը պիր հալտա իտի։ Սու կիւրլէյէրէք հիւճիւմ էթտի վէ գույուլը տօլտուրտու։ Ապտուլլահ ալտըղընտա պու սէսի իչիտէրէք չօգ սէվինտի վէ եիւրէյի գուվէթլի սուրէթտէ աթըյօր իտի, Հաֆըզըն իսէ կէօլլէրի եաշարմագտա իտի։ Պիրտէն պիրէ սու քէսիլտի։ Իքի ար-գատալար էյիլէրէք աշաղը պագտըլար վէ 30 գուլաճ տէրինլիյինտէ փարլադ փօլաթ կիպի զիյայը աքս էթտիրէն պիր սաթի կէօրտիւլլի։ Օրատան պիր սու փինարը ֆըչգըրըյօր իտի։ Աշաղըյա պիր գօլա սարգըտարադ սու չէքմէք պիր տագիգէ սիւրմէտի։ Սու թաթը իտի։ Ապ-տուլլահ գուլ իւղէրինտէ տիղ իւղէրի կէլէրէք ալնընը եէրէ էյտի։ Ամուճասը տա էօյլէ եափ-տը վէ սօնրա գալգարագ Ապտուլլահը տէրա-ղուշ էթտի։ Պիր սաաթ սօնրա, հալմանըն դա-յէթ սըճագ օլմասընա րաղմէն պու իքի պէ-տէվիլէր գույունըն իւղէրինէ պիր պէօյլէք աաղիյե եանի սու տօլապը եէրլէշտիրմիշէր վէ պու տօլապա տա պիր սըրա գօղա-լար րապթ էթմիշէր իտի։ Իքի էօ-քիւղէր պու տօլապը չէվիրաթճէ գօղալար սու իլէ տօլու օլարագ չըգարլար վէ սարար-մըշ օթլարըն իւղէրինէ պօշալարագ թօփրաղա պահարըն թարալէթի իլէ կիյինէճէք հայաթ վէրիյօրլար իտի։

Էվվէ Ապտուլլահըն իւղէրինէ կիւլէնլէր չիմտի անը մէտի էտէրէք անը արշը ալայա չը-

գարմաղա պաշլաուրլար։ «Պէօյլէ օլաճաղընը պի-լիյօր իտիք,» տէտիլէր իխթիյարլար։ «Նէ՛ մուծլու վալիտէսինէ քի պէօյլէ պիր էվլատա մալիք տիր,» նիտա էտէրլէր իտի գատընլար։ «Պէօյլէ չէճի վէ կիւղէլ պիր կէնճին գարըսը նէ՛ գատար մէսուտ օլաճագ,» տիւլինիւրլէր իտի գըղլար։ Վէ հէփսի պիրտէն «Ալլահըն գուլու օլան պու գաթ վէ անըն էվլատարը-նըն էվլատարը միւպարէք օլտուն!» տէտի-լէր։

Ալիւրէթ պիր արայա կէլտիյինտէ, Ապ-տուլլահ Զէմէմ գույուսունընքի գատար սօ-ղուգ վէ թագէ օլան պու սուտան պիր տէսթի տօլտուրտու, էվվէլա վալիտէսինէ վէ սօնրա տա սըրա իլէ հէր քէսէ իչմէք իւղրէ թագ-տիմ էթտիքտէն սօնրա քէնտիրի տախի իչ-տի։ Տէսթիյի աղղընա կէօթիւրիւպ պօշալթ-տըղընտա տուտաղլարը իւղէրինէ սէրթ վէ սօղուգ պիր չէյին տօգոււնտուղունու հիսս էթտի։ Օ՛ փինարտան սու իլէ պէրապէր ֆըչ-գըրմըշ օլան քիւլիւք պագըր պիր եափրագ իտի։

«Պու նէ՞ տիր, ամուճա,» տէտի Ապտուլ-լահ՝ Հաֆըզա, «Պու չէօլտէ պագըր պուլու-նուր մը։»

«Ահ էվլատըմ,» նիտա էթտի իխթիյար, «անը էյի սագլա! օ՛ էն զիւղըյմէթ պիր խաղինէ տիր։ Սէնին ճէսարէթ վէ էմէքլէրինէ միւ-քեաֆաթ օլմագ իւղրէ Ալլահ օնու սանա կէօնտէրմիշ տիր։ Անըն՝ եօնճա եափրաղընըն պիր գըսմընա պէնգէտիյինի կէօրմէյօրմըն։ Զէմին ալըտը քի քէնտի տէրինլիքլէրինտէն պու միւպարէք հէտիյէյի սանա կէթիւրմին։ Օլ միւսթագիմ Իսրայէլ օղլունուն տէտիքլէ-րինին հէփսի տէ տօղրու տըր։ Իման էթ, էվլատըմ, իման էթ! Գատիր ի մուծլագ վէ վահիտ օլան Ալլահա համտար օլտուն! Եալը-նըզ Օ՛ աղիմ տիր! Ալլահ ու էքպէր!»

1912 Ապրիլ այընտա Ինկիլէրրայա 6,72,000 Ինկ. լիրասը գըյմէթինտէ փամուգ կիրմիշ տիր։ 1911ին Ապրիլինտէ կիրէն փամուղուն միգտարը 3,400,00 Ինկ. լիրասը գըյմէթինտէ իտի։ մէգքիւր միգտարըն 330,000 լիրալըը Մըսըրտան, 3,200,000 լիրալըը իսէ Մ. Ամէ-րիգատան իտիալ օղունմուշ տըր։

ՀԱՃՐՆ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷ ԶԵՄԵՐՈՒ

Նիւ Եօրդ էյալէթին փարզը շէհրլէրին-տէ եաշայան Հաճընը պիրատէրլէր, եէնի սէ-նէնին իւք-կիրաքիսինտէ Սիրաքիւս շէհրինտէ Յարութիւն էֆ. Ֆիլիպպոսեանն խուսուսի թէրթիպ էթտիյի պիր մահալտէ, Հաճընը ուսուսի մէնֆաաթը իշիւն միւթալէա էթմէք իւզրէ թէճէմմիւ էթտիլէր: Իշպու մէճլիստէ իւք տէֆա Հաճընն մէքթէպլէրի վէ անըն մէնֆաաթը իշիւն պիր խայը միւզաքէրէ ճէ-րէեան էթտի իսէ տէ, պու իշի միսիօնէրլէր պաշլամըջ օլտուգլարը էճլաէն օնլարըն թահթ ը իտարէսինտէ օլան պիր իշէ մուտախէլէ էյ-լէմէք մէնֆաաթտան զիյատէ մազարթաթը մու-ճիպ օլուր տիւշիւնճէսիլլէ օլ մէսէլէյի պիւ-քիւլլիյէ թէրք իլէ Հաճընտա պիր խասթա-խանէ թէէսիսին հալը հազըրտա Հաճըն վէ ճիվարընա էն ֆաիտէլի պիր թէշէպպիւս ատտ էտիպ, պու պապտէ տահա միւթէէսիւր վէ կէնիշ սուրէթտէ տիւշիւնէպլիմէք իշիւն թէքրար թէ-ճէմմիւ էյլէմէքլիյէ գարար վէրէրէք, մէճլիսէ օլ վազթ իշիւն խիթամ վէրիլտի:

Մէճլիսին մուվազգաթ ըէիսի վեր. Սար-գիւ Տէվիրեան վէ քեսթիպի Արամ էֆ. Թէլ-լալեան վասըթասըյլա պիւթիւն Ամէրիգատա պուլունան Հաճընը պիրատէրլէր իլէ միւ-քեսթիպէյէ պաշլանըպ, Փետ, 22 ինտէ կի-նէ Սիրաքիւստէ Ֆիլիպպոսեան էֆէնտինին սալօնընտա թէճէմմիւ էյլէմէք իւզրէ տալէթ օլունտուլար: Այնի վազթտա վեր. Սարգիւ Տէվիրեան Պօրտ շիրքէթինին քեսթիպլէրի ի-լէ շախէն գօնուշուպ միւզաքէրէ էտէրէք, Ամէրիգատա օլան Հաճընը պիրատէրլէրին Հաճընտա պիր խասթախանէ ինշասընա օլան ազգուլարըն պէյան իլէ, էյեր Պօրտ շիրքէ-թի պէոյլէ պիր թէշէպպիւսիւ էլէ ալմազլըզա րազի օլուր իսէ պիզ Ամէրիգատա օլան Հա-ճընըլար տա փարաճա էլիմիզտէն կէլէնի է-տէճէյիմիզի իսպար էյլէմիշ վէ անլէրտէն գուվլէթլի պիր իւմիտ վէ ճէսարէթ ալմը իտի:

Եէվմ ի մէզքիւրտէ վեր. Սարգիւ Տէվիր-եանն ըլյասէթի թահթընտա 35 գատարՀա-ճընը պիրատէրլէր, Ամէրիգանն Մէսէլուսէթս Նիւ Հէմիշիւր, Նիւ Եօրդ վէ զայրի էյալէթ-լէրինտէն հազըր օլտըզլարը հալտէ մէճլիս քիւ-շատ էտիլտի: Մէճլիստէ Պօթօնտան Տօգ. Ապտիւան վէ Պատ. Ալպարեան, Նիւ Հէմի-

շիրտէն Տօգ. Մանկըրեան, Պինկէմիթըն-տան Կօսթան էֆ. Կէրթմէնեան, Սիլրինկիլտ-տէն Նիշան Մանկըրեան, վէ ախէր մուրախ-խասլար հազըր իտիլէր: Մէճլիս՝ վեր. Տէվիր-եանն տուսը իլէ պաշլայըպ Յունվ. Յին թէ-ճէմմիւսիւն ըրիֆօրթը գրաաթ օլունտը: Պատէնու ըէիս էֆէնտի իշպու մէճլիսին մազ-սէտինի փէք պէրրազ վէ միւլէսսիւր պիր սուրէթտէ նազլ էյլէյիպ վաթանա խուսուսա Հաճընա պէոյիւք պիր խըզմէթ էթմէնին վազ-թը կէլմիշ, վէ խասթախանէ կիպի պիր թէ-էսիսաթըն Հաճըն վէ ճիվարընա էտէճէյի ա-զիւ խըտմէթտէն մատա, շէհրիմիզտէ պէոյլէ պիր միւլէսսէսէնին ինշասը օրատա սէնէլէրտէն պէրու ֆէտաքեարանէ իլէմէքտէ օլան միսի-օնէրլէրին իշլէրինին պազա վէ տէվամընը մու-ճիպ պիր ատըմ օլտուղունտան պահա իլէ քէնտինին պու իշ իշիւն 5,000 տօլար վէր-մէյէ հազըր օլտուղունը զիւր էյլէտիլիտէ պիւթիւն ճէմիլէթտէն ալըզլանմըջ տըր: Պէոյ-լէ ալի պիր մազսէտին վէ գըյմէթլի պիր թէ-շէպպիւսիւն նէ թարիզլէր իլէ վաթանա էն պէոյիւք խըտմէթ վէ մէնֆաաթը մուճիպ օ-լաճաղը հազըրտա փարզը քիմսէլէր թարա-ֆընտան ազիւ սըտգ ու հիսսիյաթ իլէ պահա օլունտուղտան սօնրա Պօրտըն պաշլայաճաղը խասթախանէյէ եարտըմ էտէճէք օլան պու շիրքէթին իսմինի «Հաճըն Հապիթիլ էսուիէյ-շըն թէսմիյէ էյլէյէրէք մէզքիւր շիրքէթտէ աթիտէքի շախսլարը մէմուր թային էյլէտի-լէր: վեր. Սարգիւ Տէվիրեան ըէիս, Յարու-թիւն էֆ. Ֆիլիպպոսեան ըէիս մուսվինի, Կօս-թան էֆ. Կէրթմէնեան խազնէտար, Տօգ. Կ. Ն. Ապտիւան քեսթիպ, Եփրեմ էֆ. Մէքսէնեան քեսթիպ մուսվինի, Միհրան էֆ. Սալըսեան վէ Տօգ. Ա. Ս. Մանկըր-եան միւշապիր ազալար: Վէրկինին լիս-թասը վեր. Սարգիւ Տէվիրեանն 5,000 տալէրլիք հէտիյէսի իլէ պաշլայըպ, հազըր պուլունանլարըն ճիւմլէսի տախի քէնտի գուտ-րէթլէրինէ կէօրէ վատլարընը եազըլտըլար: Շու էհէմմ նօգթայը տախի զիւր էթմէյի ու-նութմայայըմ քի իշպու խասթախանէ միլլէթ վէ մէզէպ փարզ էթմէյէրէք, կէրէք Լուսաուր-չալան, կէրէք Փրօթէսթանիթ, Բոււմ վէ Գա-թօլիք, Իսլամ վէ Խրիսթիյան ճիւմլէ եարտը-մա միւհթաճ օլանլար իշիւն անըն գափուլարը ալըզ օլաճազ տըր:

Վաթանա ֆաիտէլի վէ պաշլասընա իպրէթ

օլաճազ պէօյէսի պիր թէչէպպիւս թասմիմ է-
տիպ պիլֆիլի իճրայա գօյան վէ սէխալէթլէ
հէտիլէլէրի իլէ վաթանա վէ միլլէթէ օլան
մուհապպէթ վէ հէֆտինքիարըզլարընը պէյան
էտէն պիլ ճիւմլէ էֆէնտիլէրի թէպրիք էտէ-
րէք Հաճըն խասթախանէ ճէմիլէթինին տա-
իմի մուվաֆֆազիլէթինի Րապպտան թէմէնի
էտէրիզ :

Ս.ՐԱՄ Յ. ԹԵԼԼԱԼԵԱՆ

Սիւրաֆիսս, Մ. Ասեքիզս

ՃԻՋՐԻ ՎԷ ՃԵՊԵԼԹՈՒՐ ԱՀՎԱԼԸ

Խարփութա հէյր օլունան «Միւրջիտ ի Ա-
սուրիյուն» նամ ճէրիտէտէ կէօրիւմիւշ օլան
աթիտէքի մալիւմաթը պիլ իզթիպաս Րահմիւնա
գարիոնընա թագաթիմ էտէրիզ :

Աշուր Եռուսոֆ

Ճիզրէտէ պիր հատիսէ ի տիլսուզ . -- Պիր
գաչ կիւն էվլէլ, Տիյարպէքիրէ թապի Ճիզրէ
գասապասընտա միլլէթտաշըմըզտան չիֆթճի
Մէսուտ Կէչօ նամ պիր շախս՝ պաքիրէ գըզըլէ
ֆէճի պիր սուրէթլէ գաթլ էտիլմիշ տիր,
չէօյլէ քի .

Մէզքիւր միլլէթտաշ Մէսուտըն խանէսինէ
հագըն պիր ճամիտէ տէօրթ Բիւրտ ֆագիհլէր
պուլունուր իմիշ վէ զալիպա գանն օլունուր
քի գըզա թէարրուզ էթմէք մագսէտ ի խա-
պիսլէրիլէ կէճէլիլին իշպու պիշարէ միլլէթ-
տաշըն խանէսինէ պիլ հիւճիւմ գափուշը գը-
րու պիշէրիլէ կիրէրլէր : Կիրտիքլէրի էսնատէ
զէվալը գըզ էլլէրինտէն գուրթուլմագ մագ-
սէտիլլէ քէնտի քէնտիսինի գափուտան տը-
շարըյա աթար իսէ տէ, տէրհալ պիր րէվլ-
վէր գուրշունըլա գաթլ օլունուր : Փէտէրի
տախի իչէրիտէ միւտաֆաասընտա ֆէճի պիր
սուրէթլէ գաթլ օլունուր : Խանէտէ մագթուլ
գըզ վէ փէտէրտէն պաչգա պիր տէ անա վէ
12 հաշընտա պիր օղուլ պուլունուր իմիշ :
Վահշիլէր գարըյա թէարրուզ էթմէք իսթէր-
լէրսէ ֆարը՝ պիրիսինին էլինին պաշ փարմաղը
իլէ չէհատէթ փարմաղընըն արասընտաքի էթի
չիյնէյէրէք էփէյիճէ գան չըգարըր : Օլ էսնատէ
չօճուգ տախի խանէտէն չըգըպ, քէնտի քէն-
տինի պիր միլլէթտաշըն խանէսինէ աթար վէ
պաղըրմա չաղըրմա սէսլէրի գասապալը տու-
տուրուր, վահշիլէրի գաչըրըր : Փօլիս, Ժան-
տարմա ֆիւլան կէլիլէր, գաթիլլէր քի՞մ օլ-
տուղունու գատընտան թահգիզ էթմէյէ պաշ-

լարլար : Գարը, «Գաթիլլէր քիմ օլտուղա-
րընը պիլմէմ, լաքին անլէրին պիրիսինին էլինի
չիյնէյիպ, գան չըգարմըշ օլտուղունու պիլի-
րիմ», տէր : Զապթ հէյլէթի գան ասարընը միւ-
թէթէպպիլէն ճամի ի շէրիֆէ վարըրլար, գա-
թիլ Բիւրտլէրտէն իւչիւնիւ թութարլարսա տա
տէօրտիւնճիւսիւ գաչար : Լաքին հիւքիւմէթ ի
մահալլիյէ էփէյի զայրէթ էտիպ իւչ տէօրթ
կիւն սօնրա գաչանը տախի փիշապօրտա թու-
թար : Շիմտի գաթիլլէրին հէր տէօրտիւ տախի
հապստա օլուպ ճէզա ի սէզալարընա օղրայա-
ճազլարը հիւքիւմէթ ատալէթլինտէն մէմուլ
օլունուր :

Ճիզրէ գազասընըն
պիր թարաֆընտա Սաքին վէ Պութան իսմիլլէ
մարուֆ օլան պիր Բիւրտ աշիրէսինին միլլէրի
Սուլթան Ապտիւլ Մէճիտ զէմանընտա, պու-
էթրաֆլարտան թէպիտ էտիլէրէք իւնը մէշ-
րութիլէթտէն սօնրա անլէրտէն Հիւսէյին փաշա
իլէ Հանան վէ Սիւլէյման պէյլէր Ճիզրէյէ կէլ-
միշ իտիլէր : Շիմտի պունլարըն հիւքիւմէթ
ալէյիլինէ գըյամ էտէճէքլէրի պէյնէնտա շալի
տիր : Հասան վէ Սիւլէյման պէյլէր հիւքիւմէթ
թարաֆընտան Մարտինէ չաղըրըլպ Շուպաթըն
22նճի սէպթ կիւնիւ Միտիաթա միւվասէլէթ
վէ էթթէսի կիւն Մարտինէ կիտիպ Մարտին
հիւքիւմէթի անլէրէ պիր թագըմ նասիհաթլար
վէրտիքտէն սօնրա Նասիպին թարիգիլէ Ճիզ-
րէյէ րիճաթ էյլէմիլլէր իտի : Ճիզրէյէ միւվա-
սէլէթլէրինի միւթէագըպ մագսատլարընը հէյ-
յիզ ի ֆիլիլ չըգարմագ իչիւն պուրանըն օրա-
նըն Բիւրտ աղալարընը պիլ իգնա անլէրի հիւ-
քիւմէթ ալէյիլինէ գըյամ էթտիրմէյէ թէչէպ-
պիւս էյլէմիլլէր տիր : Պու կիւն մէզքիւր ա-
ղալարտան պիրիսի իսեանա միւճասէրէթ է-
տէրէք ինտէլ իճապ հիւքիւմէթէ մուգապէմէթ
էթմէք նիլէթինտէ տիր : Մարտին միւթասար-
րըֆը Շէվգի պէյ պիր գաչ կիւնտէն պէրու
Միտիաթա պուլունուր իսէ տէ մէրգուլ
աղալը Միտիաթա ճէլպ էտէմէմիշ տիր : Պու-
թան միլլէրինին էֆքեարը հագըն պիր վագթտա
ալէնէն զուհուր էտէճէք տիր : Պու սէպէպտէն
Միտիաթ վէ Ճէպլէթուր ահվալի կիւն պէ կիւն
ֆէնալալըյօր : Միրլէրին մագսէտլէրի, վան,
Պիթլիս վէ Տիյարպէքիր վիլայէթլէրինին
Բիւրտլէր իչիւն իւնը մուլթարիլէթի տիր :
Զիւնքի հաղրէթ ի Ատէմ գէմանընտան էվլէլ
Բիւրտլէր պու վիլայէթլէրտէ պիր հիւքիւ-
մէթ ի իմփէրաթօրիլէ սիւրմիշ իմիլլէր!!! :

եինէ անիֆ իւզ զիքը միւրէրին թէշվիգաթ վէ թէհիճաթլարը նէթիճէսինտէն օլարազ Միտ-եաթ գազասընա մէրպուլթ Սանքիֆ նահիյէ-սինին մէրքէզի օլան նէֆսի Սանքիֆ գասա-պասընա կազըն Տէյր էլ Մախր իամիլլէ մարուֆ պիր Սիւրեանի մանասթըրը Բիւրպլէր թա-րաֆընտան նէհպ էտիլիպ մանասթըրա կազըն Տէֆնի նամընտա Սիւրեանի պիր քէօյ տախի կազմա էտիլմէք իւզընէ իքէն պիչարէ էհալի քէօյիւ պօշալթտըրըպ չօլուգ չօճուզլարըյա պերապէր Սանքիֆ գասապասընա գաչմըլլար տըր: Բէզալիք Սանքիֆ նահիյէսինին էթրա-ֆընտաքի Բիւրպլէր սաիգէի թէհէյիւճլէ կօլ-լարը գաթ, ամէտ չուտ էտէն ֆուգարայը սօյմաղա դըյամ էտիպ 15—20 կիւնտէն պէ-րու օրանըն կօլլարընտան կէչիպ սօյուլմամը պիր քիմսէ պրագմամըլլար տըր:

Ղալա.—Ճէպէլթուր իլէ էթրաֆընտա դալա (գըթլըզ) փէք չիտտէթլի օլուպ զախիւրէ ֆի-յէթի կիւն պէ կիւն թէրագդիտէ տիր: Հընթա 34—36, չաիր վէ տարը 24—25է սաթըլմագ-տա տըր: Ղալա ճիհէթիլլէ եիւզլէրճէ ֆու-գարա Ատանայա Սիւրիայա կիտիյօրլար:

Ձեֆիլիկէ.—Կէչէն կազտա չէքիւրէ ճէպէլ-թուր տաղընտա դազը էյլէմիշ օլտուռտան չէ-քիւրկէնին անգարիպ չըգմասը վէ անվալը դալայը պիր գաթ տահա վէխիւմ գըլաճաղըն-տան գօրգուլլօր: Միտիաթ Սիւրեանի ֆրօ-թէսթան ճէմաաթընա պիր քիլիսա ինչասը իչիւն իրատէ ի սէնիյէ չէրէֆսատըր օլարազ ֆէրմանը ալիչան կէչէն Շուպաթը զարպիւնին 27նճի կիւնիւ Միտիաթա վասըլ օլմուշ տըր:

Ֆրանսանըն պիր գասապասընտա, պէլէ-տիյէ ըիյասէթի՝ գասապանըն վարիտաթը թա-միրաթ վէ իսլահաթը մուգթաղիյէյէ քեաֆի օլմատըղընը կէօրէրէք սէմիզ ատէմէրտէն վէրկի ալմաղա պաչլամըշ: չէօյլէ քի, աղըր-լըզլարը 50 օգատան զիյատէ օլանլար՝ 60 զըշ, 60 օգատան զիյատէ օլանլար՝ 90 զըշ, վէ 90 օգատան զիյատէ օլանլար՝ 130 զըշ, վէրկի վէրէճէքլէր տիր: Նէհր էհալիսի խու-սուսա գատընլար, պու պապտէ հիւքիւմէթ ալէյհինտէ փրօթէսթօ միթիւնլէրի կափմաղա պաչլամըլլար:

ՀԱՖԹ-Ա ԽԱՊԷՐԼԵՐԻ

Խ Ա Ր Ի Ճ Ի

Էվրօյիս սիյասիյաթը.— Կէչէն հաֆթա գար-ֆընտա էվրօփանըն սիյասի քիւրրէ ի հավասը պիր ազ աչըլմագտա օլմուշ տըր: Գրալ Նիգօ-լա՝ Շգօտրա մէսէլէսինտէ պիլ ճիւլլէ տէվ-լէթլէրին միւթթէհիտ օլտուզոնը՝ խուսուսա Բուսիանըն չէհր ի մէզքիւրիւն թախիլլէսինի թալէպ էթտիլլինի կէօրէրէք, Չէթինէտէ քէնտի ըիյասէթի ալթընտա ազա էտիլլէն խուսուսի պիր մէճլիստէ էվրօփանըն ըէյինէ պօյուն էյմէյէ մէճ-պուր օլտուզընը կէօզ կաչը իլէ թագրիր էթմիշ տիր: Սիւֆէրա մէճլիսինտէ Ավսթրիա իլէ Խ-թալիանըն Արնավուտլուզոն խտարէսինէ տաիր վէրաիքլէրի փրօղրամ միւզաքէրէ էտիլմիշ տիր: Արնավուտլուզ խտարէսինէ տաիր մէյտանտա պաչպա պիր գաչ փրօղրամ տահա վար տըր, պիրի անը քեամիլլէն միւսթագիլ պիր տէվլէթ էտիպ տիւվլէ ի մուզգզամանըն նազարէթի թահթը-նա գօյմագ, տիկէրի անա մուսթարիյէթ վէրիպ տէվլէթլէրտէն պիրինին կա իքիսինին հիմա-յէսի ալթընա գօյմագ, պաղըլար տա (խուսու-սա Բուսիա) թավսիյէ էտիյօր քի Արնավուտ-լուզ Թիւրքիանըն հաքիմիյէթի ալթընտա պիր մուսթար խտարէյէ մալիք օլտուռ Պուռնա չէօյլէ իթիրազ էտիլմէքտէ տիր քի՝ պէօյլէ պիր հա-քիմիյէթ պիր թագըմ մէսուլլիյէթ վէ մէսարի-ֆէ կօլ աչմագ իլէ պէրապէր անըն Թիւրքիայա պիր մէնֆաաթը օլմատըգտան մատա իլէրիտէ ֆազլա միւշքիւլաթա պատի օլապիլիր: Սիւ-ֆէրա մէճլիսի Արնավուտլուզ տէնիզ սահիլի-նի պի թարաֆ դըլմագ, Սըրպիանըն Արնա-վուտլըզ իչինտէն Ատրիաթիզ իլէ թիւճճարի իս-թիլաթտա պուլուռնմասընա միւսաատէ էթմէք, Արնավուտլուզտա ինչա էտիլմէք չըմէնտըֆէր խաթթընը տէվլէթլէրին գօնթրօլը ալթընա գօյմագ վէ մէզքիւր խաթթը մուհաֆազա ի-չիւն պէյն էտ տիւվլէ պիր ժանտարմա հէյէթի մէյտանա կէթիրմէք տիւշիւնիւյօրլար: Էսատ փաշա գրալլըզ իւան էթմէտիլլինի վէ անճագ մէէքիւլաթճա տարտա պուլուռնտուզու իչիւն թէսլիմ օլտուզոնը խտաիա էտիյօր:—Ինկիլթէր-րանըն հավա սէֆինէլէրինճէ զաֆիլլիյի ինկի-լիզլէրի էփէյի հէյէճանա կէթիրմիշ տիր: Կէ-չէն հաֆթա Մեկըն Հառու թէսմիյէ օլուռնա միլլի պինատա, պէօյիւք պիր մէճլիս ազա էտիլմիշ վէ սիյասի ֆըրգա ֆարգընա պաղըլ-

մայարագ պու մէսէլէ միւզաքէրէ էտիւմիշ տիր : Տիկէր տէվլէթլէրին գուվլէ ի հավարյէյի իք-մալա չալըշտըգլարը պիր սըրատա՝ Ինկիլթէր-րանն պու խուսուստա գայստըգ պուլունմասը պիւթին միլլէթին հայաթընը թէչլիքէյէ գո-տուղու հիստպա ալընարագ , հիւքիւմէթին տէրհալ լազըմ կէլէն թէչէպպիւսաթտա պու-լունմասը վէ պու մագսէտէ լազըմ կէլէն մէպ-լազըն սարֆ էտիւմէսի թալէպ էտիւմիշ տիր :
 , Ճափօնիա վի Ամերիգա . — Գալիֆօրնիա էյա-լէթինտէ էննէպիլէր խուսուստա Ճափօնիալըլար ալէյինտէ թէքլիֆ օլուննա գանուն լաիհասը էննամ միլլէթ մէճլիսինտէ 2 ըյէ գարչը 36 ըյէ իլէ գապուլ օլունմուշ օլուպ , անընհիզամ հիւք-միւնէ կէչմէսի իչին վալինին թաստըգ էթմէ-սինէ պէքլէնիլիյօր : Մր . Պրայնըն էմէքլէրի պօշա կիթմիշ օլուպ , պու կիւն Ամէրիգա հիւ-քիւմէթի պիր պէօյիւք մէսէլէ էօնիւնտէ պու-լունույօր : Ճափօնիալըլար քէնտի հիստյաթ-լարընը զապթ էտիյօրլար իսէ տէ , փէք միւ-թէհարրիք հալտա պուլունտուգլարը աչիքիար տըր : Ճափօնիանըն Ուօլինկթըն սէֆիրի վիս-գօնթ Չէնթա՝ Գալիֆօրնիանըն մէգքիւր գա-րարը ալէյինտէ փրօթէսթօ էյլէմիշ տիր : Մէսէլէնին Լահէյ հաքէմ մէճլիսինտէ թէսլիմ օլունաճաղը սէօյլէնիլիյօր :

Միքիւնիլի . — Իթալիալըլար Թիւրքիա իլէ օլան մուհարէպէ էսնասընտա իքի Ֆրանսըգ սէֆինէլէրի զապթ էթմիշլէր իտի : Պու մէսէլէ պիր հաքէմ մէճլիսինտէ հէվալէ էտիւմիշ օլուպ մէգքիւր մէճլիսին գարարըննա Իթալիա Գաւ-թեօ սէֆինէսի իչին 160,000 վէ Մանուրա սէ-ֆինէսի իչին 4,000 ֆրանգ թաղմինաթ վէրէ-ճէք տիր : — Չինին մէպուսան մէճլիսի՝ Չին հիւքիւմէթի իլէ պէշ տէվլէթլէր արասընտա իմզա էտիլէն իսթիգրազըն մուզայիր ի գանուն օլտուղունա գարար վէրմիշ տիր : — Եունան գրալընը գաթլ էտէն ճանի , Սքինալ , հապս-խանէ փէնճէրէսինտէն քէնտի քէնտիսին ա-չաղը աթարագ ինթիհար էթմէյէ չալըշմըշ տըր , մէգքիւր պու տիւչիւչիւնաէն միւհիւք պիր սու-րէթտէ հարալանմըշ տըր : — Ինկիլթէրա փարլամէնթօսընտա գարըլարըն ըյէ վէրմէսինտէ տաիր թագաւիմ օլուննա գանուն լտիհասը 219 ըյէ գարչը 266 ըյէ իլէ ըլտտ օլունմուշ տըր : — Ֆրանսա պաշ վէքիլի Ֆրանսա իլէ Ալմա-նիա օրտուլարընըն ֆարգընը 180,000 նէֆէր թախմին էթմիշ իտի , նիմ ըլտմի պիր Ալման զաղէթասը իսէ Ալմանիանըն հազըր օրտուսու-

նըն 641,000 • Ֆրանսանըն քինին իսէ 581,000 օլ-տուղունը , պինաէն ալէյի արատաքի ֆարգըն անճագ 60,000 օլտուղունը իտտիա էտիյօր :

ՏԱԽԼԵ

Մուհարէպէ արթըգ պիլ ֆիլի տուրմուշ տըր տէյու ատտ էտէպիլիրիգ : Տիւվլէ ի մուզ-գամա՝ մուհարիպլէրի սուլուն էսասլարընը գապուլ էտիւ մուխասէմաթը թէրք էթմէյէ տալէթ էյլէտիլէր : Պու թէքլիֆ Թիւրքիա թա-րաֆընտան գապուլ օլունտուղու կիպի , միւթ-թէֆիգլէր տաիր անը գապուլ էյլէտիլէր , անճագ պիր գաչ նօգթալարտա թատիլաթ օլունմասը-նը թալէպ էտէրէք իքթիֆա էյլէտիլէր , եանի էնօս Միտիա խաթթընտա , Ատալարըն թագ-սիմինտէ վէ Արնավուտուղուն զարպի հուտու-տունըն թայինինտէ քէնտիլէրին տաիր միւ-զաքէրէտէ պուլունմալարընը թալէպ էյլէտի-լէր : Կէրէք Օսմանը կէրէք Պալգան հիւքիւ-մէթլէրի մուրախսասլարը Լօնտրայա հարա-քէթ էթմիշ օլուպ , փէք հազընտա սուլէ է-սասլարընը իմզա էտէճէքլէրի գալլէն մէմուլ տըր : — Պալգան միւթթէֆիգլէրի արասընտա միւնազաա էքսիք տէյիլ տիր , Սըրպլար հու-տուտա 250 պին ասքէր ճէմ էտիյօրլար : Եու-նանլար եինէ Փրէվիգա թարաֆընտա Պուլ-զարլար իւզէրինէ հիւճիւմ էյլէմիշ տիրլէր : Պուլզարլար վէ Սըրպլար՝ պէյնլէրինտէքի միւ-նազաալարըն հալը իչին Բուսիայը հաքէմ գապուլ էտիյօրլար : Պիր իսպէրէ կէօրէ Սէ-լանիքին Եունանլարա թէրքինէ Պուլզարիա ըզգի օլաճագ իմիշ : Միւթթէֆիգլէր մուրախ-սասլարը փարիգտէ իճթիմա էյլէմիշ օլուպ , մալիյէ գօնֆէրանսընա թագաւիմ էտէճէքլէրի ճիւմլէ մէսէլէլէրի թէտգիգ էյլէմէքտէ տիրլէր : Օսմանը աժանսընըն պէյանընա կէօրէ պիր պու-չուգ միլլար ֆրանք թագմինաթ թալէպ էտէ-ճէքլէր իմիշ : — Հազը փաշա Լօնտրատա Ինկիլ-թէրա հիւքիւմէթի իլէ Պաղտատ Պասրա խաթ-թը Քիւվէյթ մէսէլէսի վէ Աճէմ-Օսմանը հուտուտը մէսէլէլէրի հազընտա պիր իթիւ-ֆա կէլմէք իւզրէ միւզաքէրէտէ տիր : Թիւրք զաղէթալարընըն պէյանընա կէօրէ իթիւաֆ հասըլ օլմուշ տըր : — Կէչէն ճոււմա էրթէսի կիւնիւ-Գօնիա վէ Գայսէրիտէ գարըշղըղը օլտուղունա տաիր չայիալար տէվէրան էյլէմիշ՝ հաթթա պօր-սայա պիլէ թէէսիր էյլէմիշ իտի իսէ տէ՝ մաթ-պուլաթ միւտրիլէթի պուլը թէքլիպ էյլէյիս պու հալանլարը նէշը էտէնլէր հազընտա թա-

գիգաթ իճրա օլունտուղունու խապեր վերին իսի: Երևե տէ թէքրար շալիալար տէվէրան էյլէտի քի Գօնիա էհալիսի Իթթիհատ վէ Իթիլաֆ նամըյա Իքի ֆըրգայա թաղսիմ օլունմուշլար, կէոյա միւնազաա գուհուր էթմիլ վէ Իգմիրտէն գօնաօլոսլար օրայա կիթմիլէր: Թանին տէյօր քի պու խապէրէրի նէշը էտէնլէր Եոնանլար տըրլար վէ հիւքիւմէթ պունուն իչին թէապիրլէր էլէ ալմըլ տըր:—Սնատօլու իսլահաթը մէսէլէսի Պապը Ալիտէ էհէմմիլ էթլէ միւզաքէրէ օլունմագտա տըր: Ումումի միւֆէթթիլէր վազիֆէսի Հիւսէյն Հիլմի փաշայա թէքլիֆ օլունմուշ իսէ տէ, միւշարիլէյն գապուլ էթմէմիլ օլտըղընտան պու վազիֆէ Հագգը փաշայա թէվտի օլունմագա իմիլ: Հագգը փաշա՝ Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ վէ Ալման հիւքիւմէթլէրի իլէ իսթիլարէ էտիպ օրալարտան ումումի միւֆէթթիլէր ճէլպ էթտիրէճէք իմիլ: Թանին պու պապտէ պիր մէգալէ հաղըպ շարգի վիլայէթլէրտէ էրմէնիլէրին հալլէրինին մուճալի մէմունիլէթ օլմատըղընը վէ հիւքիւմէթլին չիմտիլէ գատար պիր շէյ հափմատըղընը, լաքին պու տէֆա էճնէպի մէմուրլար կէթիրիպ Անատօլունուն իսլահ էտիլէճէլիպի պէյան էյլէյիպ, գաթէն սուլհ մահքէմէլէրի վէ նահիլէլէր թէշէքքիւլ էթմէքտէ օլտուղունու զիքըր էտիյօր:—Լօնտրատա 500 միլիօն ֆրանք պիր իսթիլարզ իչին պէօյիւք պիր պանգա իլէ միւզաքէրէ տէվամ էթմէքտէ տըր: Փարիզտէ թէշքիլ օլունան մալիլէ գօմօսիյօնը մուրախասալարը օլան նաիլ պէյ, Հալաճհան էֆէնտի, Հրանդ պէյ Ապրօ, Մուխթար Մուվաֆֆադ, Նիմէթ վէ Պատի պէյլէր Քէօսթէնճէ թարիգիլէ մուֆարազաթ էյլէմիլէր տիր:—Գրալ Նիգօլա Մայիս 15տէ Շգօտրայը պէյնէտտիւվէլ ֆիլօ գօմանտանընա թէսլիմէ բաղի օլտուղու կիպի էսատ փաշա տախի Արնավուտըզ թախթընտան վազ կէյտի վէ էվրօփա հիմայէսի թահթընտա թէշէքքիւլ էտէճէք օլան Արնավուտըզտա չափալը պիր փրէնս մայէթինտէ մէմուրիլէթէ բաղի օլմուշ տըր: Շգօտրատա հանկըն գուհուր էտիպ թէքմիլ չարշույը հաղմըլ տըր: Պու ճինայէթ Գարատաղլըլարա աղվ օլունուպ 10-12 քիմսէ թէվգիֆ օլունմուշ տըր:—Հիւքիւմէթ Արնավուտարտան պիր չօգ քիմսէլէրի Արնավուտըզ իսեանընա իշթիրաք էյլէտիլէրի սէպէպինտէն մէմէքէթտէն թարտ էյլէմէքտէ տիր: Սապըգ մէճլիս ի մէպուսան թէլէկրաֆ

միւտիրի վէ Գալալալը Իպրահիմ էֆէնտիլէր տախի թարտ օլունտուլար:—Մէյտանը հարպտաքի Բիւրտ կէօնիւլիւլէրի սալը վէրիլմիլ տիրէր:—Պէյրուլթտա վէ Մըսըրտա թապ օլունմուշ օլան իսլահաթ վէ առէմ ի մէրքէզլիլէթ փրօղրամլարընը հիւքիւմէթ թօփլաթմըլ տըր: Օտանլըլ ահեմ ի մերֆեզլիլէր ֆըրգասը Մըսըրտա իճթիմա էյլէմիլ տիր: Իճթիմատա՝ Զօհրավի էֆ. գուլվիլէլի պիր նուլթ իրատ էտիպ, սիսլահաթ իճրա օլունուր իսէ հիչ պիր Օսմանլը իֆթիրադ էթմէյէճէք, աքսի թագտիրտէ էքսէրիլէթ թէշքիլ էտէն ճիւմէ Արապլար ազատ եաշամագ վէ թէրադգըր էթմէք չարէսին տիւչիւնէճէքլէր տէմիլ տիր:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Էրմէնիսթանտան վէ Կիլիկիատան վարիտ օլմուշ վէ ալէտտէվամ վարիտ օլմագտա օլան թէլէղրաֆլար՝ ահվալըն կիթ կիտէ քէսպի վէխամէթ էթմէքտէ վէ էրմէնիլէրին փէք միւհիլք պիր պուհրան իչինտէն կէշմէքտէ օլտուղունու պէյան էտիյօրլար: Վաղդուրիլն Ազգ. Ժողովըն թաւալիլէսինէ կէօրէ հարաքէթ էտէքէք, էրմէնիլէրին էսէֆէնկիլ հալընը վէ միլլէթին մէթալիպինի պէյան էտէն պիր մուխթիրէ գալէմէ ալմըլ վէ Փաթիրիգ էֆ. նին բիյատէթի թահթընտա օլան պիր հէյէթ ի մախսուսէ իլէ իշպու մուխթիրէյի Սատրազամ Մահմուտ Շէվքէթ փաշայա թագտիմ էթմիլ տիր: Սատրազամ, քէմալը նէգաքէթ վէ ինթիրամլէ հէյէթ ի մախսուսէյի գապուլ էտիպ էրմէնի միլլէթինին սատագաթ վէ սօն մուհարէպէ գարֆընտա էրմէնի ասքէրլէրինին իպրադ էթտիլէրի չէճաթը վաթանփիւրվէրանէ հագգընտա լիսանը սիթայիլէ սէօլէտիքտէն սօնրա, լազըմ օլան միւհեսիր չարէլէրէ թէվէսիւլ իլէ առայիշ ու էմնիլէթի թէէսիս վէ վուզու պուլան մաղարրաթը տէֆ էթմէյի վատ էթմիլ տիր: Թէքրար, միւշարիլէյն պէյան պուլյուրմուշ տըր քի, քէնտիլին խուսուսի ճէհալէրի սայէսինտէ պիր թագըմ եէնի գալմանին վէ նիզամաթ վազ օլունմուշ տըր վէ պունլարըն սէմէրէ հասըլ էթմէսի իչին, վտթանըն՝ միւվազէնէսինի պուլուպ տախիլ վէ խարիճի դաւալիւտէն խէլաս օլմասը վէ պինաէն ալէյն պիր միւտտէթ ինթիգար օլունմասը լազըմ տըր: Միւշարիլէյն իլավէթէն Բումէլի մուհաճիրլէրին էրմէնիսթանա կէօն տէրիլմէյուպ, Տէրիսատտէթ ճիվարընտա իս-

քեան էտիլենէքէրնի պէյան պոչուրմը տըր :
 էննիհայէ Սատրաղամ՝ թագտիմ օլունան իշ-
 պու մուսթիլիէնին նազարը տիգղաթա ալը-
 նըպ տէրհալ լաղըմ կէլէն թէտպիլըրէ թէ-
 վէսսիւլ օլունաճաղընը , անճագ էհալինին տէ ,
 հիւքիւմէթին պու մագսէտ ի իսլահաթփէրվէ-
 րանէսինին ֆիլիէ չըզմասը իշին իթթիխազ էթ-
 տիլի վէ էտէճէյի վէսաթիլին թաթպիլինի տիւ-
 չարը միւշքիլաթ էթմէմէսի լաղըմ իտիլինի
 պէյան էթմիշ տիր : Սատրաղամ թէքրար պէ-
 յան էթմիշ տիր քի պոչունտան էվվէլ տաթիլիյէ
 նազըրընա իրսալ օլունան հէյէթին , Հաճի Ատիլ
 պէյ թարաֆրետան ըտտ օլունամասը պիր սու ի
 թէֆէհիւմ նէթիճէսի օլմուշ տըր , զիրա տա-
 խիլիյէ նազըրը՝ միւշազի օլմագ իսթէյէնի
 փաթրիգխանէնին գափու քէթիլտաաը զանն
 էթմիշ վէ մուսվին իլէ կէօրիւշմէսինի թալ-
 սիյէ էթմիշ տիր : Հէյէթ ի մախսուսէ պիր
 պոչուլ սաաթ գատար միւշաղաթ էթմիշ տիր :
 Ղայր ի ըէսմի սուրէթտէ ալընան պիր մալիւ-
 մաթա նազարէն հէյէթ ի մէղքիւրէ չայէտ
 միւշսսիր չարէլէր իթթիխազ օլունամազա ,
 էրմէնիսթանտա վուգու պոչլաճագ անվալտան
 փաթրիգխանէնին պիր կէօնէ մէսուլիյէթ դա-
 պուլ էթմէյէճէյինի տախի պէյան էթմիշ տիր :
 Իշպու հէյէթին միւֆարաղաթընտան սօնրա
 Սատրաղամ Մահմուտ Շէվքէթ փաշա Օսմանլը
 աճանընա աթիտէքի պէյանաթտա պոչունմը
 տըր : «Տողրու տըր քի վիլայաթը չարգիյէտէ
 պիր հէյէճան հիւքիւմէթըմա տըր : Ասայիշ ու
 էմիլիյէթին պոչունմամասը պու մէմէքէթին
 էն միւշիլք պիր իլլէթի տիր : Հիւքիւմէթ՝
 պու հալա խիթամ վէրմէք իշին գալիյէն գա-
 րար վէրմիշ տիր : Շիմտիյէ գատար չօգ վատ-
 ւար էտիլտի , լաքին պէն՝ փրօղրամլարըմա
 վատ իտիսալ էթմէքտէն սագընաճաղըմ : Հիւ-
 քիւմէթ՝ իշ իլէ կէօթէրէճէք քի անըն մագ-
 սէտլէրի նէտին իպարէթ տիր : Պու մուսթի-
 ըտտէ զիքր օլունան վագըրալար իշին թահգի-
 գաթ աչըլմասը էմր էտիլմիշ տիր : Տահա
 զիյատէ կէրմիլիյէթի իշէյիպ էրպապը ֆէ-
 սատը թէքտիր էտէճէյիլ : Հիւքիւմէթ՝ պու
 մէմէքէթ իշին եէնի պիր տէվրէ ի թէճէտ-
 տիւտին աչըլմասընը իսթէր , վէ պու դայէյի
 թաղիպ էտէրէք լաղըմ օլան իսլահաթը տէր-
 հալ թաթպիլք էտէճէք տիր : Իշպու մուսթի-
 թիլի Պապը Ալի տէվաթիլտէ ֆէք միւթէ-
 տիլ պիր թէէսիր իճրա էթմիշ տիր , վէ
 մաթպուլաթ միւտիլիյէթի անը նէշը էտէճէք

տիր : Բէգա վէրիլէն պիր մալիւմաթա նազա-
 րէն հիւքիւմէթ թաթպիլք էտէճէյի թէտապիլի
 ըէսմէն փաթրիգխանէյէ թէպլիլք էտէճէք տիր :
 Մէճիւս ի վիւքէլա պիւթիւն վիլայէթիլէրէ , էմ-
 նիլիյէթ ու ասայիշ պիր գաթ տահա իթինա
 օլունամասը իշին տաթիլիյէ նէզարէթի թարա-
 ֆընտան թահրիւրաթը ումուսիյէ իրսալ օլունա-
 սընա , սօն իճթիմաընտա գարար վէրմիշ տիր :
 Նոյէ Ֆրայէ Փրէսինին Լօնտրատան ալտըղը խա-
 պէրէ նազարէն , Փարլամէնթտա Մր . Աքլանտ
 հիւքիւմէթ թարաֆընտան աթիտէքի պէյա-
 նաթտա պոչունմուշ տըր , «Սէվիլիլիմ պէ-
 յան էթմէյէ քի , Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթի
 թէքրար գըթալ գորղուլարընըն ղուհուր էթ-
 մէմէսի իշին Թիւրքիտան պիր թագըմ թէ-
 էմինաթ էլտէ էթմիշ տիր , վէ պու թէէմինա-
 թըն ճիտտիլիյէթ վէ գուլվէթինէ ինանագա է-
 լիմիլտէ քեաֆի տէրէճէ տէլիլէր վար տըր :
 Թապիի մուհարէպէտէն սօնրա Թիւրքիա վէ
 տիւլէլ ի մուագղամա արասընտա իսթիլարէ օ-
 լունաճագ պիր թագըմ մատտէլէր վար տըր ,
 վէ էրմէնի մէսէլէսի տախի չիւպիէսիլք նազար
 ը տիգղաթա ալընաճագ տըր :» — Շու սօն
 հաֆթա գարֆընտա էրմէնի մէսէլէսի վէ իս-
 լահաթ մատտէսի մաթպուլաթ սահիֆէլէրինտէ
 կէրմիլիյէթի մէվգուը պահա էտիլմիշ տիր :
 Ժեօն Թիւրքի վէ Լա Թիւրքի Ֆրանսըղճա ղազէ-
 թալարը մուհարիլիլէրինին փաթրիք հազըթթ-
 լէրիլէ էրմէնի մէսէլէսի հազընտա էթմիշ
 օլտուգլարը միւշաղաթլարընը սիւթուշլարընա
 տէրճ էթմիլիլէր վէ Թիւրքէն ղաղէթալար տա-
 խի անը թէրմէմէ էթմիլիլէր իտի : Բէգա Իս-
 քանսայ վէ Մօնիթէօն ղաղէթալարը , Թանկն ,
 Թաւալի ի Էփէնար , Թիւրքիսն ը հաղիգար վէ
 սաիր Թիւրք ղաղէթալարը պու մէսէլէյէ տա-
 տիր պաշ մէգալէլէր թախսիս էտէրէք իսլա-
 հաթըն սէրիէն թաթպիլիլէնի հիւքիւմէթտէն
 թալէպ էթմէքտէ պոչունմուշար տըր :
 Երուսաղէմ փաթրիգինին ինթիխապը մէսէլէսի
 իշին Երուսաղէմէ կիթմիշ օլան վարչաթիւնըն
 մուրախսաը Պարգեւ Էֆ , Փափաղանը , Երու-
 սաղէմ Ախաթանլարը տէօյմիւշլէր վէ մէրգու-
 մը Եաֆայա ղաչըրմըն տըրլար , քէգա Տեղա-
 պան Դանիէլ Եպիսկոպոս տա պիր օտայա
 հապս էտիպ Տրդատ Եպիսկոպոս Պալիա-
 նը տեղապահ ինթիխապ էթմիշ տիրլէր :
 Դանիէլ Եպիսկոպոս իսթիֆասընը փաթրիգիա-
 նէյէ կէօնտէրմիշ իտէ տէ գապուլ օլունամամը
 վէ եէնի պիր գարար իթթիխազընա տէյին

Եւֆատա գալմասը թափելէն օլունմուշ տըր : Վարչութիւն մէսէլէյի Ազգ. Ժողով հուղուրնա կէթրէրէք Երուսաղէմ վանքընտա էսասի պիր իսլահաթ եւփմաղը գարար վէրմիշ տիր : — Մէճլիս ի Վիւքէլա գարարըլա Ատանա վալիսինէ, Հաճընտա եանմըլ Փապրիգա իչիւն 1,000 լիրա թէտիյէ էթմէսի էմը էտիւմիշ տիր : — Թայըզ զազէթասընըն եազարըլնա նազարէն Կիլիկիա Կաթողիկոսը Փաթըրիգաէնէ քէշիտէ էթմիշ օլտուղու պիր թէլէկրաֆտա պէյան էտիյօր քի, Մէրսին լիմանընտա լէնկէրէնտազ օլան Շրապպուրկ զըրհըսը գօմանտանը, Կիլիկիա Կաթողիկոսը իլէ օլան պիր միւլազաթընտա, պիր իղթիշալ զուհուրուտա պիր պէօլիւք ասքէր չըգարըպ էրմէնիլէրի մուհաֆազա էտէճէյինի պէյան էթմիշ տիր : Հէր նէ գատար մէմուրիյն ի մահալլիյէ Ալման գօմանտանընը րէամի իւնիֆօրմասը իլէ Կաթողիկոսը զիյարէթ էթմէքտէն մէն էթմէք իսթէմիլէրսէ տէ, գօմանտան ճէվապէն, քէնտի իչինի քէնտի պիլաիյինի պէյան էթմիշ տիր : Պիր դալ կիւն սօնրա Վեհ. Կաթողիկոս՝ Ալման զըրհըլարընտան Կեօպիւնի զիյարէթ էթմիշ վէ պիրիւնի գափտան հազըր պուլունմաստըրը սէպէպտէն իքիւնի գափտան թարաֆընտան ինթիրտմաթլէ գապուլ օլունմուշ տըր :

ՓՐՕ. ՃԵՄԱԱԹԸ

Ատափազարընտա իզմիթ տաիրէսի գաւառակըն ժողովըն իճթիմաը վէ Ատափազար Կ. Խ. չիրքէթիւնին 30 ընճը րէսի սէնէ ի տէվրիյէ զիյնէթլէրի կէշէն հաֆթա զարֆընտա վէ Կիրակի կիւնիւնտէ իճրա էտիւմիշ վէ պու միւնասէպէթլէ Կ. Խ. չիրքէթի պիւնասը իչիւն 43 լիրա իանէ ճէմ էտիւմիշ տիր : — Թէքրիտաղընտան Վեր. Մանուկեան եազըյօր քի, էտիրնէնին սուգուլթընտան պէրու էհալիւնին ահվաը պիր աղ էյիլէշմիշ տիր : Շիմտի շէհր էտիրնէտէն վէ պաշգա եէրլէրտէն կէշէն էրմէնի ասքէրլէր իլէ տօլու տըր : Պուշարա եարտըմ էթմէք պապընտա շէհր էհալիւնի էլլիստէն կէլէնի եափըյօր իսէ տէ, ինթիյաճ պէօյիւք տիր : Տիկին Մանուկեան պիր մէքթէպ աչմըլ օլուպ 45 չալիլրտի վար : քէզալիք տիկէր մահալլէտէ Պրն. Գոգմանեան պիր մէքթէպ աչմըլ օլուպ անտէ տէ 50 չալիլրտ վար տըր : — Սպարթա Զօպանը Վեր. Յարուլթիւն Յակոբեան 1863 Մայիսին իլք Կիրակի-

սինտէ Պիթիյաա զիլիսէսինէ չօպան թախսիս օլունմուշ օլտուղունտան պու սէնէ Մայիսին իլք Կիրակիսինտէ Յոքելեան զիյնէթիւնի իճրա էյլէմիշ տիրլէր : Միւմաիլէյի էլան տինճ վէ Փաալ պիր սուրէթտէրուհանի խըտմէթէ տէվամ էտիյօր : Պու միւհթէրէմ փէտէրի թէպրիք էտէրէք քէնտի իչիւն նիչէ Փաիտէլի սէնէլէր թէմէնի էտէրիզ : — Միս Ուինսըլ Եփրատ գօլէճինէ 1000 տօլար ինտա էյլէմիշ տիր : — Ատանա Կ. Խ. չիրքէթի նազըրը Պատ. Սիսակ էֆ. Մանուկեանըն զէվճէսի Բօզա հանըմ Մայիս 3 տէ իսկիլթէրրանըն Պասզըմ գասապաընտա վէֆաթ էյլէմիշ տիր : Միւմաիլէյի Վեր. Պ. Թօփալիսանըն քէրիմէսի օլուպ թէէհիւլիւնտէն պիր գալ կիւն սօնրա քէնտիւնտէ պիր խասթալըք քէշֆ էտիլիպ իճրա էտիլէն ամէլիյաթ վէ թէտալիյէ րաղմէն 9 ալ խասթա եաթտըգտան սօնրա Բապպտա վէֆաթ էթմիշ տիր : Զէվճինէ, վալիտէսի վէ թէալուգաթընա պէյանը իչթիրաքը հիսս էտիպ Բուհըն թէսէլլիսինի թէմէնի էտէրիզ : — Եունիւն իլմի իլահի մէքթէպիւնտէ (Նիւլեօրգ) իթմամը միւտտէթ էտէն սընըֆըն 54 ազալարընտան պիրէր վազ եաղըպ թազտիմ էթմէլէրի թալէպ էտիլմիշ օլուպ, պուշարըն արասընտա էն եիւքսէք տէրէճէյի ալան Յովհաննէս էֆ. Դ. Կարապիտեան օլունմուշ տըր : — Փրօֆ. Արմենակ Հայկազեան Ապրիլ 22 տէ Ամէրիգայա կիթմէք իւզրէ հարաքէթ էյլէմիշ տիր : Եազ թաթիլինի օրատա կէշիթէճէք տիր : Գօլէճ րիյասէթիւնտէ Տօգ. Ս. Ժամկուհան միւմաիլէյի վէքեալէթ էտէճէք տիր : — Բէսապը Պրն. Սէրոբ Սողոմոնեան Մարտ 28 տէ Փէթըրսընտա վէֆաթ էթմիշ տիր : — Տիլ թապիպիլ Տօգ. Աւետիս Միսթարեան 3 սէնէ պու մէմլէքթտէ իճրա ի թէպապէթ էթտիքտէն սօնրա Ամէրիգայա կիտիպ օրատա Պօսիս նամ մէքթէպիւն տէ տիլլօմասընը մուվաֆֆազիյէթլէ էլտէ էյլէմիշ տիր : — Էյպէզ ինճիլի ճէմաաթը Զատիկ կիւնիս իսլամ մուհաճիլլէր իչիւն իանէ ճէմ էտիպ 11/3 լիրա թօփլամըլար : Մէպաղը մէքթիւր իտարէխանէմիզէ իրսալ օլունմուշ տըր :

Միսթի ի մեաւը վէ տանիպ ի խթիյազ
Թ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ԴԷՇԵՇԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

Տէրիսաւսէք, Մահմուտ փաշա, Քիւրճի խան Նօ. 32—34

“ՐԱՇՆԻՒՄԱ” ԻԼԱՎԷՍԻ

ԱՄԵՐԻԳԱՆ ՔԻԹԱՊ Ը ՄՈՒԳԱՏՏԵՍ ՇԻՐՔԵԹԻ

ՇԱՐԳ ՇԻՒՊԷՍԻՆԻՆ

1912 ՍԷՆԷՍԻ ՐԱՓՕՐՈՒ

Ամերիգան Գիթապ Ը Մուգատտէս շիրքէթի Շարգ շիւղէսինէ Պուլ-
կարիա, Բուսէլի, Ասիա Ի Սուգրա, Էրմէնիսթան, Հրազ, Սիւրիա, Մըսր վէ
Սուտան տարիւղ տիր:

Պու շիւղէսին իճթ իվա էթտիյի տաիրէ, պիւթ իւն մէնէ զարֆընտա,
էվվէլա իթալիա վէ սոնրա իսէ Պալգան մուհարէպաթընա ճէվլէնիկէա՝ Օլ-
մուշ տըր: իթալիա իլէ օլան մուհարէպէ էհալինին հայաթ Ը ումուսիյէսինէ
չօգ թէսիր էթմէտի: Թիճարէթ էվվէլաի հայընտա տէվաթ էթտի: Սահիլի
չէհրէրիսիլ, մուհաճիրլէր, մէճրուհլար վէ խապալար իլէ աօլմաաը: Ու-
մուսի սիւրէթմէ տէ ահվալ էօլլէ պիր մէճրատա իտի քի գանլը մուհարէպէյի
վէ ինսան զայաթընը հիսա էթմէյօր իտիք: Լաքին մէմլէթէթին պիւթ իւն
գուվվէթ ինին օրայա մէրքէվլէնտիյի միւլիւմ օլտու: Ղապլէթ ալար շէտիա վէ
թէհաիաաթիլ մէգալէլէր նէշը էթտիլէր: Մուհարէպէ: Թուրքիստան զի-
յատէ իթալիանըն մէնտպի ի իգթիսաալիյէսինի գուրուլթմադտա իտի: Աւա-
գաա տիւշմէնին տօգրուտան վէրտիյի զիյան փէք էհէմմիյէթսիլ պիր մէր-
թէպէտէ օլմուշ իտէ տէ, գօլէրա, եանղըն վէ զլլգէլէլէր տնըն էքսիյինի իթ-
մաթ էթտի: Պու խապալմ գուվվէթլէր փէք գուվվէթլի սուրէթմէ իթթի-
հաա էթմիշ իտիլէր: Էհսիլիս պիր հիսալիյիք սիւրայէթ էթտի: Թիճարէթ
տուրտու Ֆազը Ը հալ արթմադտա իտի: Իճթ իյաճաթ Ը զարուրիյէնին ֆի-
յէթլէրի արթմադտա իտի: Ահվալ Ը ումուսիյէ իւմիսաթիլ պիր հայտէ
կէօրիւնիւյօրտը: վադաա Ֆաալիյէթ ի լուհանիլէի իտարէ ետնէ գաղաիա
թիճարէթ վէ մաաաթի ալէմոն աթիլ օլան գաիտէլէրտէն Ֆառգը տըր: Լա-
քին Գիթապ Ը Մուգատտէս իշի պու ումուսի հալ Ը փէրիշանինին թէպիրա-
թընտան աղաա գալաամաը: Պիր Գիթապ Ը Մուգատտէս սաթմուշ ալմադ
իշիւն հաթթա պիր գաշ զրուշ վէրմէք պու Ֆազիր էհալիյէ իմքեանըլ
կէօրիւնիւյօրտը: Եւք իճթ իյաճաթըն էքմէք իտի վէ պիր չօգլար պուշու պիլէ
էլտէ ետէմիւյօրտը իտի: Եէօլլէրի, հաթթա սէնէնին իլքինտէ պիւթ իւն
շիւղէլէրիսիլ շու թաաալվուրա: Կէլտիլէր քի փէք ճիւղի պիր միգաաադտա
սաթթըլ օլաճադ տըր: Պու իշտէն ֆէրաղէթ էթմէք տէմէք տէյիլ իտի: Ահ-

վայրն իւմիւստիւ կէօրիւնմէսինէ րազմէն իշէմէրի իտիւք: Եհալի լուզէ-
թին թամմ մոնսրըլա Քիթապը Մուգատտէսէ իհթիյաճ հիսս էթ-
մէքտէ իտի: Անա իհթիյաճ հիսս օլունան էերտէ անա մալիք օլմադ իշին
հիշ պիր զայրէթտէն կերի տուրմամադ լազըմ իտի: Պու սէպէպտէն պիլիմ
շիւպէ պիւթիւն դուվէթիլէ իշէ պաշլատը: Անն իշճիլէրի քէնաի Քէնաի-
լէրինի սոն տէրէճէ պիր մէսուլիլէթ ալթընտա հիսս էտէրէք ալթընտար պիր
կերմիլէթ, ինսանլարա տօղրու ճիստի պիր մուհապպէթ, վէ իլահի գուս-
րէթէ տահա Ֆազլա պիր իման իլէ չալըշմագտաա օլտուլար: Պէշլէճէ աս-
վալ պիր ազ պէրրագլշմայա պաշլայըլ, սէնէմիզին էյի կիտէճէյինէ պիլ-
տէ գանսաթ հասըլ օլտու: Սօնրալարը Պալգան մուհարէպաթը իւսթէ կէլ-
տի: Օ՝ վաթանա տահա էագըն պիր սահնէտէ իտի: Աճ վէ փէրիշան մուհա-
ճիլէր սիյանէթ վէ իթամ օլունմալը իտիլէր: Փաթիթաթի սօգագլըրնտա
մէճրուճ վէ էօլմէքտէ օլանլարըն ահ ու Ֆէրիտալարը իշիտիլմէքտէ իտի
ինսանլարըն Ֆիքրի՝ կէօլլէրի էօնիւնտէ վուգու պուլան մուհարէպէնի սէհ-
շէթլէրի իւղէրինէ թէմէրքիւզ էտիյօր իտի: Քիթապը Մուգատտէս իշի
իշիւն զէմին նէրէտէ: Օրտուտա, խաթթախանէլէրտէ, գըշա վէ մահպէ-
լէրտէքի տաքէրլէրէ տահա զիյատէ մէճճանէն թէվիլի օլունմադ իճապ էտէ-
ճէք իտի: Լաքին իշի էվիլէրի կիպի իլէրի կէօթ իւրմէք իշիւն հիշ պիր Ֆուս-
սաթ կէօրիւնմէյօր իտի: Պիւթիւն տիգգաթլար գաղալարըն սուգուլթընա,
շէհրէլէրին զապիթ օլունմալընա, օրտուլարըն մաղըլա օլմալընա, վէ իսթիհ-
քեամալարըն հէտմ՝ էտիլմէսինէ ճէլպ օլունմէյօր իտի: Ինսանիլէթ վէ իւլաա
իշլէրի պիր վազիթ իշիւն պիր քէօշէտէ տուրաճագլար իտի: Լայվանի գուվ
վէթ էն էօնտէ տուրաճագ վէ անըն միւճահէտէլէրի ինսանլարըն Ֆիքրինտէ
պիրինճի մէվգիլի իհրալ էտէճէք իտի: Սուլ իտտէ օլմալը իտի. քի, էհալի-
նին րուհանի հայաթլարը իշիւն ետալընա ճէհալէր իւմիտի օլապիլէ իտի
Խաթըմլար իւղէրինէ վիճառալը վէ զալիմ թէՖէվիւզիւ գաղանմադ իշիւն
մուհարէպէ տէվամ էթտիքճէ, րուհանի տուլղուլար վէ իտէպլար իշիւն
նէ՝ իւմիտ պէսլէնէպիլիւր, նէ՝ իման էտիլէպիլիւր իտի: Լաքին պիլգաթ վա-
զըա վէ թէճրիպէլէր կէօթէրտիլէր քի: հաթթա շու կիպի վազիթլարտա,
պէշէրիլէթին Ֆիքրի վէ րուհանի հայաթլարտա աթիլ օլան գուվէթլէրին
էհէմիլէթինի նագըս թագտիւր էթմէք մէլլի նէ՝ գատար եանլըշ տըր:

Մէքթէպ վէ գօլէճլէր թալէպէլէրլէ տօլտուլար, էյի քիթապլար
իշիւն թալէպ վար իտի: Պիւթիւն սուսուքը էհալի արապընտա, տահա վաթի
աղլի թէրպիլէ վաթըթալարընա իհթիյաճ տահա տէրին պիր սուրէթտէ
հիսս օլունտու: Թէրապիլ իշիւն օլան թալէպ տահա գաթի օլտու: Մուհա-
րէպէնին տէհշէթլէրինի թաթիլ էթմէք իշիւն մէյառան կէլէն ինսանիլէթ-
փէրվէրանէ ճալիպ ի տիգգաթ Ֆաթիլիլէրլէր, թէպշիր ի պէշարէթ իշինի
զաաֆա տիւշար էթմէմիշլէր, պէլքի թագվիլէր էթմիշլէր իտի: Ինսանլար
գատտար վէ խուհիլ օլապիլիլէրլէր, գըթալար՝ զաթէն միւսահիշ վէ սիյաճ
օլան թաթիլ սահիֆէլէրինի լէքէլէտէպիլիլէրլէր, Լաքին Ալահին սէտալը մաղ-
լուպ օլմալ: Պու ճիւմլէտէն սօնրա վէ հէր շէյաէն զիյատէ պիլ շու թէսիքի
ալարըք քի ինսանիլէթ իլահի մուհապպէթ վէ իլահի հայաթ իշիւն շէքսիլի

հասրեթ շիմոխիէ գատար օլանտան տահա ֆիւիլի վէ տահա գուզվէթի տիրո Պինտէնայէյհ, թէաճճիւպէ մահալ եօգ տըր, տէր իսէք քի, Բիթապ Ը Մուգատտէն թէվիլի իշի, շիւպէմիզին իպթիտաի թէէսիսինտէն պէրու պուս սէնէ նիսպէթէն տահա մուվաֆֆապ վէ տահա միւսմիր օլմուշ տըր վէ պուս տա պիր չօգ տաի շիւպէլէրիմիզին պիր մահատու էլի գօլու պապլանլպ սանքի աթիւլ պիր հալա կէլուիքլէրի պիր գէմանտա! Տէրին պիր հիսս ի շիւքթան իլէ շուրասընը տա գալա էտէրիզ քի, իշիմիզի պիւթիւն գուզվէթիմիզիլէ իլէրի սիւրաիւլիւմիւզ էսնատէ, զիքրէ շալաի րէսմի վէ եա ճինսի մանիէլէրէ թէսատիւֆ էթմէտիք: Հաթթա իսլամլար արապլնտա Բիթապ Ը Մուգատտէն թէտավիւլիւ, կէչէն սէնէքինին իքի միսինտէն ֆազլա օլմուշ տըր, վէ օ տա, վահշիյանէ վէ հադգսըզ ատա էթտիլէրի հարպ սէպէպիլլէ իրիթիւնլար վէ իրիթիլյանլըզ ալէյհինտէ արապլնտա շէտիտ պիր աթուվէթ հիսսի թատտիգ օլմուտուզու պիր սըրտատա իպրապ Ը շիտէթ, զուլմ վէ հադգսըզլըզ իլիւն հիսս օլմուտն հիտաթէթ, մուհարէպէտէ թադպիլ շօլմուտնապիլաիլի հալտէ իսլամլարըն շիմոխիէ գատար օլանտան ֆազլա պիր հիւսմէթ իլէ իրիթիլյան Բիթապի Մուգատտէնտէնտէ եադլաշլպ տիգգաթլէ սնլէրի թէադիգ վէ միւթալաա էթմէյէ պաշլամուլարը, սնլէր արապլնտա կէօրիսէն մէրադու գուզվէթի պիր տէրիւ սալըլապիլիլ: Հէր նէտէ օլաա սէվինէպիլիլիլ քի պու շալաի մէրադ էհալիլէ էն էլի իրիթիլյան թէսիլլէրիլլէ եադլաշլա ֆուրաթլարըմըլ թէքէսիւր էթմէքուէ օլուպ սնլէր իլէ շալաի թէմաարմըզ էվվէլքինտէն տահա ճիտաի վէ տէրի պիր հալ ու հէյէթ քէսպ էթմիշ տիր:

Պու Շիւպէնին, 1912 սէնէսի նիհայէթինէ գատար օլան ոսն 55 սէնէ գարֆընտա թէվիլի էթմիլի Բիթապ Ը Մուգատտէսլէր 3,309,848 նուսիէ օլմուշ տըր:

1912 սէնէսինտէ թէվիլիւթ 178,427 նուսիէ եանի 1914 սէնէսինտէն 34,267 նուսիէ ֆազլա օլմուշ օլուպ, պէրվէճհի աթի 30 լիսանլարը հալի տիր. — Արապճա, 93,345: Թիւրքճէ, 15,533, Միւթէնէվիլի իշմէնիճէ, 33,921, Միւթէնէվիլի Բուճա, 8,748, Միւթէնէվիլի Սլալճա, 19,548, Միւթէնէվիլի իպրանիճէ 3,085, ինկիլիլճէ, 2,572, Պրանլըճա, 1300 վէ տիր լիսանլար տահա ալ սալըլաա:

Պու թէվիլիւթ աթիտէքի վաարթալարա օլմուշ տըր: (1) Խիթանպուլ, Պէյրուլմ վէ իսկէնաէրիյէտէ Շիւպէնին մէրքէյի տէփօլարը թարաֆընտան 70,797 նուսիէ: (2) 10 ֆարգլը միսինտէր շիւքէթլէրի վէ թէպչիւրի պէշարէթ թէշքիլաթընտան իպարէթ օլան միսինտէրլէր վէ տիր մուսիսպիլլէր թարաֆընտան 37,238 նուսիէ: (3) Պուկարիտաա 6, Թիւրքէտաա 44, վէ Մըրըրաա 25 քիթապճըլար թարաֆընտան 70,392 նուսիէ:

Բիթապճըլար արապլնտա իշմէնիլէր, Պուկարլար, Բուճար, Սիւրիսլըլար վէ Ղըպիլիլէր պուլմուշապ սնլէր 66,000 միւ սէլլահաթ վէ 3,000 մուսիթէիք շէհր վէ քէօլլէրի զիյարէթ էթմիշ տիրլէր:

Ճորաֆիկէ իթիպարըյլա թեվզիւթ պիւ վէճՏի աթի օլմուշ տըր :
Թիւրքիստա 57,985 նուսիւ , Պուլկարիստա 20,007 , Մըսըրա 35,347 ,
Աճէմիւթանա 370 վէ Ամերիգատա 40,696 :

Ինկիլիշ Ք. Մուգատտէս շիրքէթինէ 54,022 նուսիւ սաթըլմըշ
օլմուշ, տնէրին եսլընըլ Բուսէլիյէ վէ Մըսըրա կիթտիյինի դանն էտիյօրուզ :

Ամերիգայա կիտէն քիթապլարըն սալըսընըն սէնէ պէ սէնէ նիլմսի
սիւրէթտէ տըր մասը շայտնը տիգգաթ տըր : Պու՝ մէմսլէքի շարգիյտէն
էհայլինին պէշիւք պիւ նիտպէթտէ Տիճրէթ էթտիյինի վէ տնէրին Քէլմա՝
ուլլահա օլտն տըղուլարընը կէտթէրիւ :

Թէվզի օլմուշն տու Քիւթիւպի մուգատտէսէ աթիտէքի մէնսպիտէն
տիգ օլմուշմուշ տըր :

Իսթանպուլ վէ Պէյրուսթտա շիւպէ թարաֆընտան

Իմուլ օլմուշն	445,203 նուսիւ
Նիւ-Եօրքտաքի շիրքէթ տէն սլընտն	1,660 »
Սաիր շիրքէթ լէրտէն սաթ ուն սլընտն	44,011 »

187,874 »

Թապ . — 1908տէ , իլանը մէշրութիյէթ տէն պէրրու թապ իշիմիլ ,
Տիւրքիւթէն Տէր նէվ միւտաթէլէսինտէն թէմամէն ազատ օլմուշ տըր :
Զիրա Տիւրքիւթէթ փէք մուհիլլա օլմարազ Քիւթիւպը Մուգատտէսէ թա-
պընը զաղէթալարընքինտէն թէթրիլ էթտի :

Աթիաէքիլէր , 1912 տէնէսինտէ թապ օլմուշմուշ տըր :

Իսթանպուլսա . — Էրմէնիճէ 20,000 նուսիւ , Էրմէնի իւլ հուրուֆ.
Թիւրքէ 18,000 , Թիւրքէ 39,000 , Իպրանիճէ 5,000 , Պուլկարա 40,000 :
Պէյրուսա . — Արապա 76,000 , Ճէման 168,000 նուսիւ :

Էլէքթրօ-քիմի Էսիսոս սէօմէ գալըպլար . — Պու սէնէ զար-
ֆընտա 756 տաւտ էլէքթրիգա իլէ տէքմէ գալըպլար հաղըր էտիլմիշ
օլմուշ , պու կիւն պիլիմ շիւպէնին էլինտէ , Արապա , Թիւրքէ , Էրմէ-
նիճէ վէ Իպրանիճէ լիտանլարընտա օլմազ իւզրէ 47,756 լէվհա պուլմուշ-
մագտա տըր :

1911տէ , տիւնհատա , պաշլըճա Քիթապը Մուգատտէս շիրքէթլէ-
րինին թեվզիւթը թադրիպէն պէրվէճՏի աթի տիւ :

Ամերիգա շիրքէթլէրի	3,745,599 նուսիւ
Ինկիլիշ »	40,883,808 »
Ֆրանսըլ »	37,079 »
Ալման »	999,338 »
Ֆիլէմէնիկ »	67,331 »
Սքանտինավիա »	454,134 »
Պէլճիգա »	65,000 »
	45,952,339 »

Կիչէն սէնի ըտօր մուճիպի 14,130,287

Սաիր շիրքէթլէր վէ շախի մաթպատլար թարաֆընտան թեվզի օլմու-

հան պինէր ճէ նուսիէր տէ հիսապ օլունուրա, 1911 օնէսինտէ Բիթապը Մուգատտէսին եւ պինն թէվլիաթը 16,000,000 նուսիէտէն ֆազլա կէօրինէյօր :

1911 թէվլիաթը, ճօղրաֆիյէ իթիպարըլլա թագրիպէն շու սուրէթէն պէյառն օլունապիլիր : Երմալի Ամրիգա, 2,500,000, Ճէնուպի Ամբիգա 400,000, Ինկիլթէրա 1,500,000, Ֆրանսա 400,000, Ալմանիա 1,600,000, Ալթիթրիա 400,000, Իթալիա 150,000, Բուսիա 1,000,000, Բուսանիա 30,000, Պուլկարիա 23,000, Իսանանիաթան 8,000, Թիւրքիա 97,000, Մլար 93,000, Չին 3,500,000, Ճափոն 400,000, Քօրէա 264,000, Հինսիաթան 900,000, վէ սուր մէմալիքտէի օլան թէվլիաթ :

Աթիսէքի ճէտվէլ, էն պէյիւք Էթի շիրքէթէրին ետնի Ամրիգան վէ Ինկիլիզ շիրքէթէրինին իշէրինի կէտթէրի :

Թարիխի թէսիս	Ամերիգան Երիէքի	Ինկիլիզ Երիէքի
	4816	4804
1911 տէ չըգարըլլան նուսիէէր	3,691,204	7 394,523
Էվլէլան պէրու չըգարըլլան նուսիէէր	96 249 405	236,545,293
Պունուս իշիւն 1911 տէքի մէտարիֆ	Լ. 0. 485,425	Լ. 0. 302,063
1911 տէքի սաթըլլան ալընան	54,240	414,693
Ֆարգ	430,915	487,370

Պու Եիւպէ, Բիւթիւպի Մուգատտէսէ նէշը վէ թէվլիի իշիւն 13,058 Լ. 0. մէտարիֆ էթմիշ օլունապ, պունուս 3,597 իբարը սաթըլլան 119 իրապը իսնէլէրտէն վէ պագիսի իսէ Երիքէթ թարաֆընտան թէսվիյէ օլունուս շարը : Եէջլէքի մէտարիֆին թագրիպէն իւշտէ Էթիսի իսնէ տիր :

Ի Ա Ն Ե Լ Է Ի 1912

Լ. 0.

Իսրանպօլ. — Էմմանուէլ քիլիսա 478. — Միրիճան Գալիպագան	
վէ չօճուզլարը 111	5.89
Մ. վէ Գ. Եամտանճիան	4.00
Պարսիգակ. — Յարութիւն Բիւրքճեան	0.49
Մէրգիճուս. — Տուա մէճիսի	0.56
Թրակիզօն. — Պէյալան Բուս՝ Ինճիլի քիլիսապը	1.35
Մարսին . — Վէր. Ա. Ն. Անարըս	0.50
Բէսապ . — Ինճիլի Բիլիսապը	2.50
Բէլլէր . — Ինճիլի ճէմա'աթը	0.49
Սիվիլի . — Ինճիլի ճէմա'աթը	0.42
Յէնի Գալի . — Ինճիլի ճէմա'աթը	0.42
Թարսուս . — Վէր. Տօք. Գրիսթի	4.00

Սիււրիա . —	Լաթաքիա ինճիլի քիլիսաւը 401.	
	Հասպէյա 56. Խէյան 37. Սիւտն 457.	
	Թարապուս Երեցականլարը 200	8.54
Մըսւր . —	Միսիս Բօճէնա Խալլաթ. Գահիրէ	4.44
	» Ասմա Թ. Աղօ . Բէնա	4.42
	Մր. Իսհաի Միքաիլ - Բուս	4.44
	» Միքաիլ Պաիիթ . Իսկէնտէրիյէ	4.44
	Քիթապճըլար վարթաւըյա	
	Թիւրքիստա 63 ¹³ . Մըստա 25 ⁸⁷	88.80
	Ճէման	412.57

Թիւրքիստաքի Քիթապճըլարէն թօփլաւըլը իսնէլէր . —

Գոնեա. Մ. Պալեան եւտի իլէ. — Թէրդիլի ճէմաթընտան 50 , Գարսեաղուպ ճէմաթընտան 25 , Տօթ. Տաւ 60 , Միս. Կլէօնիքի Սերի-նիսու 40 , Միսիս Տաւ , Միս. Գուշման վէ Միս Մէլպօմէնի, Մ. Պալեան 20շէր զըշ. Գեզուէնի Կ. Թաթարեան 12, Ամալիս Արտուպուլը, Յակոբ Այվապեան, Սեգրաք Վարդանեան, Միս Միլպատն 40ար զըշ. Ալբաւաճ Էլանկէլիսի 6, Հայկանուշ Աբաղճեան, Լօքսի Մուրաւ օղլու, Տէսփինա 2օպան օղլու, Յակոբ Սօլապեան, Բիւզանդ Պալթաեան Յէր զըշ. Իքի տօթըլարտան 6 զըշ :

Սըվազ. Յ. Պաշըպէյիւքեան եւտի իլէ. — Քիլիսէլէրտէն, Սըվազ 52, Տիլիլի 20, Գեորգ Պաշըպէյիւքեանտան 20 վէ իւշ տօթտան 14 զըշ :

Հալէպ. Հաճի Գ. Ճիզմէճեան եւտի իլէ. — Հալէպ քիլիսէսինտէն 140. Հաճի Գ. Ճիզմէճեան, Աննա Գ. Ճիզմէճեան 20շէր, գըրգ թանէ մէք-թէպ շակիրալէրինտէն 40 վէ պիր տօթտան 40 զըշ :

Տիւրքիսթիւ. Լ. Տէր Դազարեան եւտի իլէ. — Քիլիսէլէրտէն, Հայնի 20, Տըպնէ 14, Պ—Մահմէն 40, Յարգին 30, Սեւերակ 20, Քիւրտճէ Իլահիլէրին Հաբըլաթընտան 30, սաիր քիթապլար տօթըլը քեարընտան 90 40ը 20 զըշ. Պաս. Պօղպիեանտան 20, գըզգարընտաշարտան 39, Վէր. Յով-սէփ Մելիքեան 40, Պիր տօթտան 40, Խաթուն Էլմասեան 7, Աննճան Տազ-տակուլեան 6, Երուանդ Միլարիշեան 6, Դամիրաճ Թօփալեան, Աղաւէի Ա-շտեան, Պաս. Համբարձում Սարաճեան, Պետրոս Խաչատուրեան, Կորապետ Յարութիւնեան, Սիւլայ Գասապեան, Պաս. Խաչատուր Վարդանեան, Գարե-գին և Գրիգոր Քիւրէճեան, Խաչիկ Աւագեան, Մանուկ Գրընճեան, Արուս-եան Սուրօղլուեան, Սարգիս Մովսէսեան, Ալմասթ Գեղինեան, Սարա Աբէլ-եան, Մանուկ Դահրիկեան, Ալմասթ Սրապեան, Յովսէփ Յարութիւնեան, Մեարովայ և Յակոբ Շիրինեան, Նիկողոս Յակոբեան, Ջընգուշ քիլիսէ վէ գըզ-գարընտաշարէն սանտըղընտան, Պայծառ Չալըեան, Չէնէ Ասլանեան, Պտուճ Ասլանեան, Լուսիկ Մկրտիչեան, Թորոս Տօգուղեան, Կարապետ Նազաշ-եան, Գրիգոր Յարութիւնեանտան Յէր զըշ. օն իւշ տօթըլարտան 25^{1/2} զըշ :

Էնկիւրիւ. Յ. Էքշիեան եւտի իլէ. — Միլաթի Անգրէտեան 40, Հաճի Մանուկ Գարապաշօղլու 40 զըշ :

Պիրիս. 3. Կաշաղորժեան եկտի իլէ. — Գրիգոր Մովսէսեան 5 վէ տօթ 100, Կաշաղորժեան 7 $\frac{1}{2}$ զրշ:

Խարբուք. 3. Ղազիլեան եկտի իլէ. — Գրիգորէրտէն. Եօդարքի մահալլէ 100, աշաղբքի մահալլէ 49 $\frac{1}{2}$, Արաբկիր 76, Ղազիլեան ֆամիլեան 85, Միս Էլման 40, Գէորգ Զարիֆեան 40, Վէր. Կիրակոս Խաչատուրեան 20, Պատ. Պաղտատար Գալայճեան 40, պիր Թիւրքտէն 40, Կիրակոս 3ակորեան 7, Շաշան, Ճաշար և Մարտիրոս Հալաճեան 40, Խաչատուր Խօջիկեան, Յարութիւն Խօջիկեան, Յովհաննէս Թորիկեան, Սահակ Գարրիկեան 5 էր, վէ իւշ տօթլարտան 3 զրշ:

Գայսերիյէ. Կ. Մուսիշեան եկտի իլէ. — Գրիգորէրտէն. Էնդարք 237 $\frac{1}{2}$, Սթանուս 436, Թալաս 52 $\frac{1}{2}$, Թարտուս 80, Կարապետ Ճամճեան, Լազարաքի Մարտիրոս 408էր, Կաշաղբթ Մուսիշեան 400, Սամուէլ Թօփալեան 52 $\frac{1}{2}$, Կարապետ Գիւլճանճեան 26 $\frac{1}{4}$, Արիստակէս Մարկոսեան վէ Միւշկիւնէ Գ. Օտեան 21էր զրշ. Վասիլ Պալապան Օղլու, Միգրիշ Պօլաճեան, Յակար Եամլեան, Սիմոն Խորէնեան, Պօտօսաքի Ուզուշ Օղլու 20էր զրշ, Բարթոլշ Տէր Պետրոսեան 45 $\frac{3}{4}$, Էլիզապէթ Բաւնիտիս 42 $\frac{1}{2}$, Արմենակ Խախաճեան, Նշան Մակարեան, Մետրովկ Մեծգլուխեան 40ար պուշուր զրշ: Յարութիւն Աֆարեան վէ Սիրուարդ Հալկազեան 40ար զրշ, Սիմոն Գրիգորիտեան 6 $\frac{1}{4}$, Միսթ Բէշիշեան, Գէորգ Գալայճեան 5 զրշ 40ար փարայ, պիր տօթ 3 $\frac{1}{4}$: Սուշգուրլուտան Պատ. 3. Խաչատուրեան Հիմմէթիլլէ 33 $\frac{1}{2}$, Տինտիլլէ Տէր Յարութիւն Հիմմէթիլլէ, Շահնար Տիւ Աղճեան 20, Կարապետ Սերովբեան 40, Հայրապետ Մեքքեան 5 վէ սիր 76 քիշիտէն 442 $\frac{3}{4}$ զրշ վէ ագջէ ֆարգընտան 6 զրշ: Նիկտէտէ Պատ. Տօնիկեան Հիմմէթիլլէ Նազար Գուլուճեան 45. Տէմաթէն Կէսնճի Օղլու 40, Վէր Բ. Տօնիկեան 40, Սարգիս, Մարտիրոս վէ Հ. Մովսէս Փանոսեան, Գէորգ Սամուէլեան, Վարդան Մոմճեան, Տիգրան Հաճի Գաւիթեան 5էր զրշ 40ար փարայ, Լեւոն Կոկանեան 5, վէ էքի տօթլարտան 6 $\frac{1}{4}$ զրշ:

Մէրգիճուճ. 3. Սրապեան եկտի իլէ. — Սիմոն Գուլուճեան 246, Թաթթ քիլիսէսիտէն 54, Ա. Սրապեան ֆամիլիտար 39, Ռեփեկայ Շիրինեան 20, Արմենակ Էփտէրեան 40, Մարիս Պարաշկէվա 5, վէ իւշ տօթլարտան 3 զրշ: Մէրգիճուճ Տիմոթէնէս Փաւլիտիս ֆամիլիտար 30:

Ուրճա. Գ. Մարտիրոսեան եկտի իլէ. — Ուրճա քիլիսէսիտէն 408, Հիւսիւ Մանսուր քիլիսէսիտէն 30, Սիւրինէ ճէմա'թընտան 20, Կարմուճ ճէմա'թընտան 20, «Լճակից» Պիրատէրլէրինտէն 20, Խրիստիյան Իրզլար Շիրքէթիտէն 28, Կիրակի Մէթէպ չօճուգլարընտան 46 $\frac{1}{2}$, Գէորգ Մարտիրոսեան, Սողոմոն Գնաճեան, Աբրահամ Աթթարեան 40ար, Յովհաննէս Ռ. Կերիշեան 6, վէ ետի տօթլարտան 48 $\frac{1}{4}$ զրշ:

Աւանա. Ս. Այսն օղլու եկտի իլէ. — Միս Տօրինտա Պօլաճան 408, Աւերգան Մանսուր զըրհլընտան տաքէրլէրինտէն 68, Պատուելի Աւետիս 42, Տիգրան Կիւլսէրեան 8, Յակոբ Աւետիսեան 5 $\frac{1}{4}$, Արէլ Զիլինկիրեան Հիմմէթի իլէ. Յակոբ Բեմպէտան 39, Թիւքլի Կաբապետ 40 $\frac{1}{4}$, Պատ. Կարապետ 7 $\frac{1}{2}$, Արէլ Զիլինկիրեան 6 $\frac{1}{4}$, Յովհաննէս Մատէնճեան 5 $\frac{1}{4}$, Թովմա Թովմանեան 5 $\frac{1}{4}$, վէ տի պէշ ամուլարտան 30 $\frac{1}{4}$:

Անարագար. Ա. Կճատիատին եէտի իլէ. — Ա. Կճատիատին 430, Տիօճէնիս Կճատիատին 30, Սօֆիս Կճատիատին 25, Վաճան Ճրկայեան, Սիմօն Զաքարեան, Քիրիշճի-Վանկէլ, Թէոփիլոս Ներկարարեան, Նահապետ աղա 40ար զրշ, Ստեփան Սարգիսեան, Յարութիւն Մինասեան Ցէր զրշ. Խրիթաքի Եանք օղլու 7, Քիրէմիթճի Ասատուր, Տաճատ Խորէնեան 6, Հօթէլճի Պօլոս, Ահարոն Եարթեան, Քէօմիւրճի Խաչիկ, Յօթաքի Կճա-տիս, Կարապետ Տիւմէնճեան, Եագօ Գօճէն, Թէոփիլոս Ներկարարեան, Մի-նաս վէ Յովսէփ Գապուգճեան, Կարապետ Պաղտատարեան, Շէքէրճի Մկր-տիշ, Տէմիրճի Սաբալլ օղլու, Մատամ Սարթիճեան, Մանճուլք Անաս-թատ, Յովճաննէս Պաղտատարեան, Սարգիս Կարապետեան, Պաղգալ Տաճի Կարապետ, Տիմիթի Թաշճի օղլու Ցէր զրշ. վէ 49 մօսթլարտան 95 զրշ-

Սամսոն. Մ. Փափաղ օղլու եէտի իլէ. — Քիրիսէլէրտէն վէ Ճէմ-նաթլարտան. Սամսոն 60, Պաֆրա 62, Գափու Գայա 60, Իւնես 40, Յաթ-տա 238, Օրտու Բումլար 434¹/₄, Էրմէնիլէր 42, Աւաշամ 66³/₄, Յաթսա դառնլարտան 7, Պիր մօսթ ֆամիլիսար իլէ 160, Եօրկի Գարակէօղ օղլու 80, Եուճաննիս Գարալամպու 405, Եուվան Բօրօֆ 91¹/₄, Գալայճի օղլու Քիրեաքօ, Եւտքիս Նիքօլաու վէ պիր մօսթ 20շէր զրշ, Քիրեաքօ Գա-րաեօրօղլու, Խարալամպօ Սթաֆիլ օղլու, Խարալամպօ Օրֆանիսիս, Եօրկի Խարալամպու, Խարալամպօ Եօրկիու, Ելիս Եօրկիս, Խառաղ Լա-դարու 40ար զրշ, Զաքարիս Փաւլիսիս 6, Թարտ Երատեան, Յովճաննէս Աբրահամեան, Էֆթիմաթէոս Քարիթիաիս, Քիրեաքի վէ Նիքօլաու Եուճան-նու, Ալէքսանարօս Խարալամպու, Եուաննիս Տէլի Եօրկի, Փաւլոս Հաճի Փաւլու, Եուաննիս Խաթիւսու, Միհրան Աւաքեան, Շահին Թօռուեան, Տաթ. Էլէֆթէրիօս, Եօրտանիս Գօնագանդինու Ցէր զրշ, Եուաննիս Խարա-լամպօս 7¹/₂, Յարութիւն Հինդլեան 9 վէ 26 մօսթլարտան 34³/₄ զրշ.

Թրուպիզոն. Պ Թօգաթլլ օղլու եէտի իլէ. — Էրմէնի ինճիլի քիլիսէաճն 48, Բումլարտան 24³/₄, Պօտոս Թօգաթլլ օղլու 25 զրշ.

Իսֆէյէ. Ե. Գօրօնչիս եէտի իլէ. — Կարապետ, Մինաս վէ Սարօիս Մուրատեան 20, Ավրամ Թալալլ օղլու 45, Պիր մօսթման 4 զրշ.

Իզմիր. Ղ. Ապաճի օղլու եէտի իլէ. — Քիրիսէլէրտէն, Իզմիր Բում-լարտան 479, Էրմէնիլէրտէն 54, Մանիսա Բումլարտան 408, Պիր մօսթ 408, Լիւրդօրիս Ապաճիօղլու 25, Լիւրդօրիս Սալվա վէ Սէրաֆիմ Լիւրդօրիս 5էր զրշ. վէ 3 մօսթլարտան 40 զրշ.

Մարաւ. Վ. Երանեան եէտի իլէ, — Պիրինճի քիլիսէ 408, Յակը Միսիեան 84, Աւետիս Երանեան 40, Մովսէս Միթիլեան 20, Նշան Սա-րկեան 40, պիր Միւմիւնէ 8, Յակը Տէր Միւրիչեան 5, պիր մօսթ 2 զրշ. Պու ֆուրատթ իլէ տէֆու Քիթապճըլլարմըլլ թապէյէ ետէրիլ քի քիլիսէլէր, Ճէմնաթլար վէ մօսթլար, պու աղիլ իշին իլէքի կիթմէքի ի-չիւն միւմքին օղլան մուսթէնթաթ պուլուսուպ. Իննէ խուսուսընտա տաթի տնիլէրէ եարալմ էթմիլէր, Ինննարագ քի Բապլ թարաֆընտան պիլէ վէրիլէն իմթ իյաղարտան պիրի տէ պու որը օվէրմէք ալմագտան էլի տիրոս